EESTI METODISTI KIRIKU AJAKIRI

Nr. 153 • Juuni 2024

KODUTEEL

SAKRAMENDID

Indeks 78228 ISSN 1406-2291
Nr. 2 (153) juuni 2024 • Hind 6 eurot

SELLES NUMBRIS

- **TOIMETAJALT**
  Robert Tšerenkov
  Jumala puudutus 3
- **TEOLOOGIA**
  Douglas Childress
  Metodismi traditsiooniline õpetus sakramentidest 4
  Mark Nelson
  Korduma kippuvad küsimused sakramentide kohta – lihtsalt vastatud 6
- **JUTLUS**
  Rauno Ojassoo
  Kui sul on mure, siis anna pool ära 8
- **ARVAMUS**
  Anne Saluraid
  Ristimine ja armulaud eesti metodistlikus praktikas 11
- **KIRIKUELU**
  Marjana Luist
  Aastakonverentsilt 13
  Veronika Taimla
  EMK lastetöö tegijate õppepäev 16
  Mark Nelson
  Uued konservatiivsed metodisti sõbrad 16
- **KOGUDUSTE ELU**
  Kristina Sepp
  Paide kogudus 90 17
- **TÖÖHARUD**
  EMK Teoloogiline seminar 30 19
  Kaire Lotamõis
  Konverents „Püha Vaimu roll koguduse kasvus ja arengus“ 25
- **TUNNISTUS**
  Aleksei Müller 23
  Andra Laum 23
  Anton Karahhin 24
  Piibe Piirma 24
- **IN MEMORIAM**
  Endel Rang 100 26
- **NOORTENURK** 29
- **RISTSÕNA** 30
- **LASTENURK**
  Kristina Sepp
  Reinhard Eelija tähtis päev 31

Esikaas: Ristimine Gideoni laagris. Foto: Robert Tšerenkov
Väljaandja: EMK, Narva mnt 51, 10120 Tallinn
Tel: 501 2483; e-post: koduteel@metodistikirik.ee
www.metodistikirik.ee/koduteel
Toimetaja: Robert Tšerenkov
Toimetuse kolleegium: Küllike Evartov, Tarmo Lilleoja, Anne Saluraid, Triin Tarendi, Robert Tšerenkov, Inna Välja, Marjana Luist
Ajakirja veebiversioonid: Rein Laaneser
Keeletoimetajad: Küllike Evartov, Inna Välja
Küljendus: Taimi Pärna

Ma näen päeva, ma näen ööd.
Näen, kuidas aasta aasta järel möödub.
Kuid ikka mingi igatsus mu sees.
Kas looduse sooja hingust
või ehk lillelõhna,
kevadtaimede eritaolist kimpu?

Või hoopis sügisvihma,
mis varjab pisarad?
Ma igatsen suvevalgust
ja igatsen talve hubasust

Siis kuulen sosinat: sinu sees on Armastus!
Jumala pandud Armastus sinu olemuses.
See Armastus, mis katab kõik,
mis täidab tühjuse su sees.

Sulen silmad, alistun ja põlvedele langen.
Pisaratevool kui vihmasadu.
Ma tundsin puudutust.
Ma tundsin hoolt ja armastust.
Öeldes Talle: anna andeks,
Ta täitis tühjuse mu sees.

Ma näen päeva, ma näen ööd.
Näen, kuidas aasta aasta järel möödub.
Ainult Armastus, mis Jumal meile annab,
saab täita seda tühjust meie sees.

OLEKSANDR ZAKHAROV
EMKTSi üliõpilane Ukrainast
7. märts 2024
Mälestused laagrist ja meeleparandusest

Foto: a

HOIA SILM PEAL!

Eesti Metodisti Kiriku ajakiri KODUTEEL
Facebookis aadressil
http://www.facebook.com/emk.koduteel
Veebikodus aadressil
http://www.metodistikirik.ee/koduteel
Issuu keskkonnas neljavärvilise pdf-ina aadressil
http://issuu.com/koduteel

Jumala puudutus

ROBERT TŠERENKOV
superintendent

Foto: EMK pildikogu

Üks tuntud kujund või süžee läänemaailma kultuuriruumis on Michelangelo maal, kus Jumal ja Aadam sirutavad oma käed teineteise poole ja nende sõrmeotsad peaaegu puudutavad üksteist. See Aadama loomist kujutav fresko tabab väga hästi ära inimkonna vaimse soovi puudutada Jumalat või jumalikku, samas tõdedes, et Jumala ja inimese vahele jääb ikkagi teatud distants. Huvitav on fakt, et sellel maalil on Jumal päriselt see, kes sirutub jõulisemalt inimese poole. Ta justkui pingutab rohkem, et jõuda inimeseni, ja selles kujundis peitub väga sügav teoloogiline tõde: ilma Jumala sirutuseta pattulangenud inimese/inimkonna poole ei oleks meil mingit lootustki suhtele Jumalaga.

Jumal on sirutunud meie poole mitmel erineval viisil. Me näeme seda eriti hästi läbi ristiusu kolme kõige tähtsama püha. Jõuludel tähistame Kristuse sündimist siia maailma, Jumala inkarnatsiooni, lihaksaamist. Ingel kuulutas, et sündivat Jumala Poega hakatakse nimetama Immaanueliks, mis tähendab tõlkes „Jumal on meiega“ (Mt 1:23). Jumal ise sirutub meie poole läbi oma tuleku siia maailma, muutudes meie sarnaseks. Ülestõusmispühal tähistame Kristuse lunastustöö lõpuleviimist ja võitu surma üle. Apostel Paulus ütleb, et Kristus suri „... meie üleastumiste pärast ja äratati üles meie õigekssaamise pärast“ (Rm 4:25). Nelipühapäeval tähistame Püha Vaimu väljavalamist. Kristus oli andnud tõotuse, et tuleb Tõe Vaim, kes saab olema kristlastele Lohutajaks, „... kes jääb teie juurde ja on teie sees“ (Jh 14:17). „Meiega,“ „meie pärast,“ „meie sees“ – kõik need Pühakirja fraasid näitavad, et Jumal tegi seda kõike meie jaoks. See on Jumala sirutus meie poole, Tema püüd jõuda pattulangenud inimeseni, kes vajab hädasti Tema armu.

Aga kuidas Jumala puudutus inimese elus päriselt välja näeb? Jumal puudutab meid läbi armuvahendite, eeskätt sakramentide kaudu. Läbi ristimise pestakse meie patt ära ja meid liidetakse Jumala rahvaga ning me saame igavese elu kaasosalisteks. Läbi armulaua aga saame osa Kristusest, Tema pühast ligiolust ja saame vaimselt kinnitatud, et seista vastu hingevaenlase tööle meie elus. Need hetked on erilised Jumala puudutused kristlase elus ja meil jääb vaid teha omalt poolt palju väiksem jõupingutus, võtta need armuvahendid vastu ja läbi selle kogeda Jumala puudutust.

Fragment Michelangelo 'Aadama loomisest' Allikas: Vikipeedia

EMK ÕNNITLEB

2. aprill – Jelena Kask – 50
20. mai – Robert Tšerenkov – 45
28. mai – Thea Kant – 55
20. juuni – Taimi Pärna – 55
23. juuli – Urve Pärnamets – 85
21. august – Joel Rang – 65

SÜNDMUSED

- **15. juuni** – EMK Teoloogilise Seminari 30. aastapäeva tähistamine
- **12.–15. juuli** – 15+ noorte suvelaager
- **17.–21. juuli** – metonoorte suvelaager
- **8.–11. august** – EMK Suvekonverents

Foto: Pixabay

Metodismi traditsiooniline õpetus sakramentidest

Pärast meie kiriku lahkumist Ühinenud Metodisti Kirikust on mitmed inimesed küsinud minult sakramentide kohta. Küsimused on minuni jõudnud isiklike vestluste ja e-posti vahendusel.

DOUGLAS CHILDRESS

Douglas Childress Foto: EMKTS

Püüan käesolevas artiklis anda põgusa ülevaate metodismi õpetusest sakramentidest, mis on omane mitmele metodistliku traditsiooniga kirikule. Seda jagavad näiteks The Free Methodist Church, Church of the Nazarene, The Wesleyan Church, äsja loodud Global Methodist Church (GMC) ja vähemalt formaalselt ka Ühinenud Metodisti Kirik (UMC). Traditsioonilise metodismi all mõistan ma John Wesley õpetust. Piiratud mahuga artiklis pole võimalik süvitsi minna, seepärast peatun kõige olulisemal, mis vajab selgitamist.

Sakramendid

Traditsioonilises metodismis on ajalooline arusaam, et Kristuse enese poolt on seatud kaks sakramenti: ristimine ja armulaud. See on üldine protestantlik arusaam, kuigi mõned denominatsioonid nimetavad neid usutalitusteks.

Metodism õpetab, et sakramendid on nii sümbolid kui tõotused, millega me kinnitame oma usku ja Jumala armastust meie vastu. Lisaks sümboolsele tähendusele kasutab Jumal sakramente armuvahenditena, mille kaudu ta meis nähtamatult töötab, ergutades, tugevdades ja kinnitades meie usku temasse.

Ristimine

Selle teema selgitus on rajatud peamiselt John Wesley kirjutisele ristimise kohta (*Treatise On Baptism*), aga ka teistele allikatele ja minu enda arusaamadele.

Wesley järgi on ristimine initsiatsioonisakrament, millega inimene astub lepingusse Jumalaga. Kristlaseks saadakse ristimise kaudu, mis asendab Vana Testamendi ümberlõikamist, kehtestades ja kinnitades sellega samuti lepingu Jumalaga. Metodistid ja teised uskkonnad, kes näevad laste ristimises ümberlõikamise asendajat, toetuvad tavaliselt Piibli kirjakohale Kl 2:11–12. Traditsiooniline arusaam, mida toetas ka Wesley, peab õigeks, et ristimine toimub vaid üks kord inimese elus.

Wesley õpetas, et ristimine peab toimuma veega, mis sümboliseerib

puhastumist. Ristitakse vee alla kastmise, pealevalamise või piserdamisega ning seda tehakse Isa, Poja ja Püha Vaimu – igavesti õnnistatud Kolmainsuse – nimel.
Wesley õpetuse järgi on ristimisel järgmine tähendus:

- inimeselt pestakse algpatu süü;
- toimub Jumalaga lepingulisse suhtesse astumine;
- meist saavad Kiriku liikmed;
- me ei ole enam „viha lapsed“, vaid meist on saanud Jumala lapsed;
- me oleme nüüd Jumala riigi pärijad.

Samal viisil mõistab ristimise olemust Globaalne Metodisti Kirik (GMC) ja kirjeldab seda järgmiselt: *Ristimine märgib sisenemist usukogukonda; see sümboliseerib patukahetsust ja sisemist puhastumist pattudest, uussündi Jeesuses Kristuses ning jüngerlust.*

John Wesley tegeles otseselt ka lasteristimise küsimusega ja kinnitas selle tähtsust. Peatun tema kolmel väitel.

Esiteks, Wesley oli veendunud, et ristimine tähendab kristlasele sama, mida tähendas ümberlõikamine juudile. Ristimine asendab seda ja toob kaasa samasugused hüved. Ümberlõikamine viib juudid lepingu osadusse. See sisaldab Jumala tõotusi, mis saavad aga osaks vaid neile, kes usuvad (vt Aabrahami usk). Samal viisil sisenevad ristitud väikelapsed Kirikusse ja neile saavad kättesaadavaks kõik õnnistused. Ometi tuleb neil suureks kasvades kasutada isiklikku päästvat usku. Globaalse Metodisti Kiriku katekismus kinnitab metodismi traditsioonilist arusaama ristimisest. Kui kateheetiline küsimus kõlab: „Kas ristimine on piisav päästeks?“, siis vastus on eitav. Ristitud lapsi tuleb õpetada ja juhatada isikliku otsuseni järgida Kristust, kuni nad tunnistavad oma usku ja kinnitavad sellega ristimist. Ükski kristlik traditsioon ei õpeta, et inimest päästab ristimine ilma usuta. See käib ka metodismi kohta.

Teiseks, Wesley vastab ka neile, kes toetuvad sellele, et Uus Testament ei räägi väikelaste ristimisest, ja näeb selles eelkõige nende kristlaste probleemi, kes lasteristimisele vastu seisavad. Wesley tuletab meelde, et juudiusku pöördujad nii ristitakse kui lõigatakse ümber. Kui pöördub kogu perekond, siis viiakse need riitused läbi kõigi pereliikmete juures, sõltumata nende vanusest. Sellest võib järeldada järgmist: kui meie Issand andis apostlitele käsu teha jüngriteks kõik rahvad ristimise kaudu, siis ei keelanud ta lapsi ristida. Seega tuleb ka nemad ristida. Juudiusku astunud mehed tuli ristida ja ümber lõigata, aga naised üksnes ristida. Siit järeldub, et apostlid peaksid toimima samuti, kui seda pole selgelt ära keelatud. Juutide kombe järgi võeti kogudusse proselüüte igast rahvusest, kusjuures lõigati ümber ka nende lapsed, kuigi need ei mõistnud seadust ega järginud seda. Apostlid, kes ristisid uusi kristlasi, toimisid samal viisil – nad ei jätnud lapsi välja. Kuna juudid ei eiranud kunagi lapsi, siis järgisid seda traditsiooni ka apostlid. Samuti ei keelanud seda ka Issand, ja apostlid ristisid väikelapsi, kes kuulusid samuti ristitavate hulka.

Kolmandaks märgib Wesley, et väikelaste ristimine on Kiriku vana traditsioon. Algkirikus praktiseeriti üldiselt lasteristimist umbes 800 aasta jooksul, kuigi leidus ka selle vastaseid. Üks neist oli kirikuisa Tertullianus, kes oli samal ajal ka vallaliste täiskasvanute ristimise vastu! On raske öelda, milline oli praktika esimesel paaril sajandil, sest puuduvad vastavad allikad ja sellest pole konkreetselt juttu ka Piiblis. Kolmandast sajandist alates muutus lasteristimine tavaliseks. Wesley märgib, et see tava kehtis igal pool. Lisaks ladina keelt rääkivale läänekiriku alale (kus hiljem valitses rooma-katoliku kirik) kehtis see ka kreekakeelses idakirikus (ortodoksses kirikus) ja süüriakeelses kirikus (idakirikus, mis moodustas umbes 25% kogu vanast Kirikust). Kõik need erinevad traditsioonid tunnistasid üldiselt väikelaste ristimist, millest kujunes vaieldamatu reegel enam kui tuhandeks aastaks.
Metodism praktiseerib väikelaste ristimist ja näeb seda teoloogilises plaanis kui ühinemist Kirikuga. Seetõttu traditsioonilised metodistid ei praktiseeri väikelaste õnnistamist või Jumalale pühendamist, kuigi leidub vaimulikke, kel on erinevad veendumused.

Armulaud

Armulaua kohta on vähem küsimusi esitatud ja see vajab vähem seletamist. Traditsioonilises metodismis jagatakse armulauda leiva ja veini kujul (vahel kasutatakse mahla) ja seda tehakse Kristuse ohvrisurma mälestuseks. Kui võtame vastu elemente, siis meenutame Kristuse sõnu viimsel õhtusöömaajal ja tema korraldust teha seda edaspidi tema mälestuseks. Me mõistame armulauda osadusena Kristuse ja kaaskristlastega. Ometi ei piirdu armulaud üksnes mälestamisega, vaid on üks armuvahend, mille kaudu me „saame tundma ja armastama Jumalat täielikult Püha Vaimu väe läbi“.

Traditsioonilised metodisti teoloogid William J. Abraham ja David F. Watson võrdlevad arusaamu Kristuse kohalolust armulauas metodismi, katoliikluse ja õigeusu vaatenurgast:

Nii rooma-katoliiklus kui õigeusk usub, et leib ja vein muutuvad tõeliseks Kristuse ihuks ja vereks … elemendid võivad küll maitsta ja välja näha tavalised, kuid on tegelikult Kristuse ihu ja veri … Wesleylik arusaam on sellest erinev. Me usume Kristuse reaalset kohalolu, kuid leiva ja veini olemus ei muutu … See on meie vaimulik rohi, mille läbi Kristus töötab meie südametes, parandades meid kõigest, mis lahutab meid Jumalast … see on töö, mida teeb Jumal meis, mitte see, mida teeme meie ise.

Abraham ja Watson rõhutavad arusaama, et Kristuse kohalolu on „vaimulikku laadi“.

Wesley ise uskus, et Kristuse enda tõeline kohalolek on usklikele kättesaadav armulauas. Ta ei olnud huvitatud sellest, et määratleda, kuidas Kristus kohal on, kuid see on „eluline, eluandev ja ümberkujundav“ armuvahend. Ta pidas seda kohalolekut pühaks müsteeriumiks, „Püha Vaimu sündmuseks“. Kindlasti ei ole see „füüsiline“ kohalolek, mis hõlmaks leiva või veini muundumist.

See artikkel ei käsitle piiratud mahu tõttu põhjusi, miks metodismis, vastupidi mitmetele teistele uskkondadele, praktiseeritakse kõigile avatud armulauda. Lühidalt öeldes valitseb metodismis arusaam, et armulaud on mõeldud kõigile usklikele, mitte üksnes oma koguduse liikmetele.

Loodetavasti on lugejale abi sellest lühikesest ülevaatest traditsioonilise metodismi õpetusest sakramentide kohta. Olen valmis vastama lisaküsimustele: **douglas.childress@emkts.ee.**

Korduma kippuvad küsimused sakramentide kohta – lihtsalt vastatud

Foto: Pixabay

Mitu sakramenti on meil metodisti kirikus?

Mark Nelson Foto: EMK pildikogu

Metodistid, nagu enamik protestantlikke kristlasi, peavad sakramentideks vaid neid, mis on evangeeliumides Kristuse poolt nõnda määratud. „Minge siis, tehke jüngriteks kõik rahvad, ristides neid …“ käskis Jeesus (Mt 28:19). Jeesus „võttis leiva, tänas ja murdis ja andis neile, öeldes: „See on minu ihu, mis teie eest antakse. Seda tehke minu mälestuseks!““ (Lk 22:19). Sestap tunnistavad protestantlikud kirikud üldjuhul vaid neid kahte sakramentideks. Õigeusu ja katoliku kiriku nimekirjas on veel viis: abielu, salvimine (e kinnitamine), piht (e meeleparandus), haigete salvimine ja vaimulikuseisus. Kuigi need on kõik head tavad, ütlevad metodisti kiriku usuartiklid, et „evangeeliumi sakramentideks ei tule pidada [neid] viit tavaliselt sakramentideks peetavaid …“ (art 16). Metodistide jaoks on sakramentideks vaid ristimine ja armulaud.

Kes muudab sakramendi pühaks – läbiviija, „klient“, Jumal?

Vastus on ilmselgelt Jumal. Vaid Jumal on lõppude lõpuks püha, kõik pühadus tuleb Temalt. Kogu pühadus, mis mul on (ja muidugi oleme kutsutud olema pühad), ei ole minu enda oma, vaid see on tulnud Jumalalt – tänu üha lähemale ja lähemale kasvamisele Temale.

Metodistlikus traditsioonis nimetatakse sakramente sageli armuvahendeiks ning see väljend on hädavajalik selleks, et mõista, mis on ristimine ja armulaud ja mida see ei ole. See tähendab, et sakramendid on eelkõige vahendid, mida Jumal kasutab, et anda meile oma armu. Teisisõnu, nende põhiline läbiviija on Jumal – Tema on see, kes aktiivselt oma armu jagab. See teeb need pühaks.

Kui pastor jagab armulauda või viib läbi ristimist, tegutseb ta Jumala käepikendusena. Kuid Jumal on see, kes oma armu annab, mitte pastor. Mina, kes ma võtan vastu armulauda või ristimist, olen Jumala armu vastuvõtja. Jumal teeb selle töö ja meie saame osa Tema pühadusest (kui meie südamed on avatud).

Kuidas sakramenti õigesti läbi viia?

Metodistide kõrgeim autoriteet on Piibel. Kuigi me austame traditsiooni, mõistust ja kogemust, ei asenda need kolm Pühakirja kui Vaimust inspireeritud autoriteetse Jumala Sõna ülimuslikkust.

Mida ütleb Piibel sakramentide õige läbiviimise kohta? Kui rääkida ristimisest, siis Jeesus käskis ristida kõik rahvad Isa, Poja ja Püha Vaimu nimesse (Mt 28:19). Sellele ei järgne aga kuigi palju õpetust selle kohta, kuidas ristida. Armulaua puhul moodustavad Jeesuse sõnad armulauateksti ja -korra tuumiku tavaliselt nii, nagu Paulus on kirja pannud 1Kr 11. Taas kord aga annab Piibel vähe juhiseid, kuidas seda tuleks läbi viia.

Võime uurida traditsioone, et õppida, kuidas seda on tehtud, aga millist traditsiooni siis vaadelda? Katoliiklastel ja õigeusklikel on erinev liturgia, kuid miks peaksime eelistama suurkirikuid? Väikestes riikides tegutsevad veelgi vanemad kirikud nagu nt Armeenia Apostlik Kirik (mis on vanem nii õigeusu kui katoliku kirikust) või kopti kirik Egiptuses (mille asutas evangelist Markus) või Nasrani kirik Indias (mille asutas apostel Toomas) või aramea keelt kõnelev maroniitide kirik, mille juured ulatuvad Antiookiasse ja Apostlite tegude raamatu 11. peatükki. Neil kõigil on veidi erinev liturgia ja talitused, nii et kellel on siis „õigus“?

Uue Testamendi puhul on huvitav see, et erinevalt Vanast Testamendist annab see vähe õpetust selle kohta, kuidas kirik peaks olema organiseeritud ja kuidas liturgiat korraldada. Selle asemel on Uue Testamendi fookus Jeesusesse uskujate vaimulikel omadustel, seda eriti nendel, kes on juhtpositsioonil. See tähendab, et Jumal on andnud kirikule vabaduse Püha Vaimu juhtimisel kohandada, kuidas jumalateenistust kõigi selle talituste ja sakramentidega korraldada, et see sobituks sellesse kultuuriruumi, kus kirik asub. Seetõttu saame austada aramea keelt kõnelevate maroniitide kaunist ülistust või Egiptuse koptide Jeesuse kummardamise viisi, ilma et oleksime kohustatud sama tegema. Oluline on teoloogiline süda, et oleme Jeesusele ja Tema päästele ustavad. Seepärast ongi metodisti kiriku usuartiklite 22. artiklis kirjas nõnda: „Pole vajalik, et rituaalid ja tseremooniad oleksid kõikjal samad või täpselt ühesugused, sest nad on alati olnud erinevad ja võivad muutuda vastavalt riikide, aegade ja inimeste kommete erinevustele, kui vaid midagi ei korraldata Jumala Sõna vastaselt."

Kui palju vett on piisav?

Selle küsimuse taga on lahkarvamus inimeste vahel, kes ristivad vett pea peale piserdades ja kes eelistavad vee alla kastmist. Sellele küsimusele tuleks proovida vaadata Jumala vaatevinklist. Kui Jumal vaatab inimesele, keda ristitakse, kas Ta arvab, et vee kogus on kõige olulisem? Ei. Jumal vaatab südant. Jumal mõistab kohut ja annab oma armu vastavalt sellele, mis on iga inimese südames, mitte pealiskaudsete omaduste põhjal. See läheb kokku eelmise küsimusega ja selgitab, miks metodistid ristivad nii vee piserdamise kui ka vee alla kastmisega. Mõlemad viisid võivad olla ilusad ja võimsad, kui meie südamed on Temale suunatud. Jumalale läheb korda esmalt see, mis on meie südames.

Kes tohib sakramenti läbi viia?

Nagu enamikes kirikutes, võivad ka metodisti kirikus sakramente läbi viia vaid ordineeritud vaimulikud. Tuleb tunnistada, et Piibel ise ei ole seda seadnud Jumala poolt antud reegliks, kuid John Wesley on ühes enamike kirikujuhtidega läbi ajaloo selle eest rangelt seisnud. Üks põhjus selleks on takistada sakramentide ärakasutamist. Sakramente tuleb tõsiselt võtta just seetõttu, et me usume, et need on armuvahendid, mille põhiline läbiviija on Jumal. Neid ei tohi kunagi kohelda muidu kui ülima austusega (vt järgmist küsimust). Et takistada sakramentide labastamist või ärakasutamist, piirab metodisti kirik üheskoos enamike kirikutega seda, kes võib neid sakramente läbi viia. Ülalpool tsiteeritud metodisti kiriku 22. usuartikkel, kus on kirjas „Pole vajalik, et rituaalid ja tseremooniad oleksid kõikjal samad", jätkub nõnda: „Kes iganes oma heaksarvamist mööda tahtlikult ja teadlikult avalikult rikub selle kiriku rituaale ja tseremooniaid, kuhu ta kuulub, kui need ei ole vastuolus Jumala Sõnaga ja on seatud ning kinnitatud üldise autoriteedi poolt, siis tuleb teda avalikult noomida, et teised kardaksid samamoodi talitada – kui inimest, kes rikkus kiriku üldist korda ja haavas nõrgemate vendade südametunnistust. Iga antud kirik võib oma rituaale ja tseremooniaid sisse seada, muuta või ära jätta, nii et kõik toimuks ühiseks ülesehitamiseks."

Mis juhtub, kui ristimisele või armulauale minna valedel motiividel või teadmatuses?

Mis puutub teadmatusse, peame meeles pidama, et räägime armuvahendeist ning Jumal on armuline. Kui taevasse pääsemiseks oleks tarvis Jumala olemuse täit mõistmist, oleksime kõik täbaras olukorras! Samas on kirikul vastutus (mitte ainult pastoritel, vaid vanematel ja kõigil küpsetel kristlastel) õpetada neid, kes on usus noored.

Valedest motiividest rääkides hoiatab Paulus karmilt, et need, kes võtavad nõuks minna armulauale „vääritul viisil, on süüdi Issanda ihu ja vere vastu". Ta palub meil oma südamed läbi katsuda, enne kui läheme sellest osa saama, et me ei kutsuks enesele nuhtlust kaela (1Kr 11:27–30). See on tõsine asi! Kui need on armuvahendid, kohtumised Püha Jumalaga, siis on Tema ligiollu minek tõsine ja seda ei tohi kunagi teha millegi vähema kui siira südamega (Aaroni pojad said selle õppetunni raskel teel kätte: vt 3Ms 10).

Mis peab ristimisele ja armulauale eelnema? Kas võib lihtsalt oma igapäevatoimetustest astuda hopsti ristimisvette või armulauale?

Metodistid usuvad, et sakramendid, olgu see ristimine või armulaud, on kohtumised Püha Jumalaga. Tema on aktiivne, esimene osapool, kes annab meile oma armu. Nõnda seisame silmitsi küsimusega: kuidas me Jumala juurde tuleme? Vastus on – siira südamega. Paulus kirjutab: „… katsugu ennast läbi ja alles siis söögu sellest leivast ja joogu sellest karikast!" (1Kr 11:28) On oluline võtta hetk, astuda eemale igapäevarutiinist ja keskenduda siiralt Jumalale.

Enne ristimist on – vähemasti täiskasvanute puhul – sageli kursus, mis annab selge sissejuhatuse kristliku usu alustaladesse, et inimene oleks täiesti teadlik sellest, mida ta vastu võtab. Kuigi see on väga mõistlik ja tark praktika, siis Ap 8:36 ristitakse etioopia eunuhh vahetult pärast evangeeliumi kuulmist ja vastuvõtmist. See näitab taas kord, et pole taevalikku ettekirjutust sellest, kuidas asju peab tegema või et peab olema mingi ajaperiood või kursus läbitud, enne kui inimene on ristimiseks valmis. Kiriku vastutus on kindlustada, et nii ristitav täiskasvanu kui ristitava lapse vanemad tõesti mõistavad ja on vastuvõtlikud sellele, mida see sakrament pakub.

Kui laps on ristitud, kas see tähendab, et ta läheb taevasse? Kas lapse ristimine ei ole vastuolus päästega usu kaudu?

Ei. Metodistid ei usu, et imiku ristimine tähendab tema taevasse minekut. Metodistide jaoks on imiku ristimine teekonna algus, mille kohta me palvetame, et see viiks isikliku usu tunnistamiseni. Nagu eelarm, on ka see kohtumine Jumalaga sel teekonna varasel etapil, see on vaid piduroa maitsmine, mitte pidulaud. John Wesley rõhutas õigeksmõistmise olulisust, mida ta nimetas ka „õigeksmõistvaks armuks", mis tuleb meile uuestisünni hetkel. Õigeksmõistmist usu kaudu koos uussünniga nimetas ta õpetuse põhitõdedeks. Ristimine on väga oluline osa patu ja surma ikkest väljatulemisest ning astumisest ellu koos Jumalaga, kuid lapse ristimine ei tähenda, et laps lõpuks päästetud saab. Lapse ristimine peab olema seotud (hilisema) leeriga, et inimene võtaks isiklikult vastu evangeeliumi ja usuks sellesse.

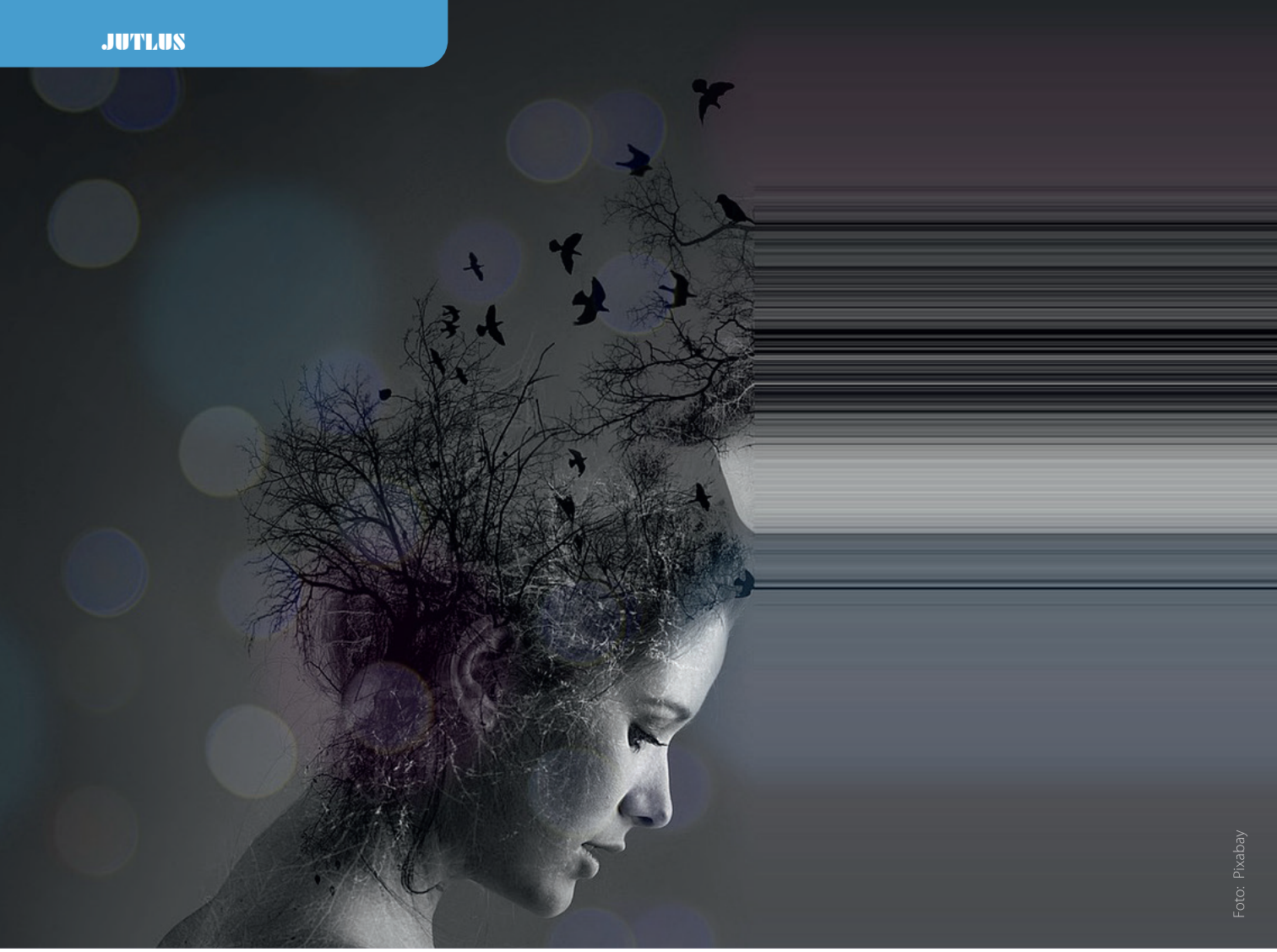

Foto: Pixabay

Kui sul on mure, siis anna pool ära

Teame kõik seda ütlust, kuid mis on mure jagamine, äraandmine? Miks me peaksime muret jagama? Kas teisele murest rääkimisest piisab? Ei taha arutleda vaid mure üle, pigem tõe ja aususe, selguse ja valguse üle, mis tuleb tegelikult heast suhtest Jumalaga, kes on Looja, Eluandja ja Lunastaja.

RAUNO OJASSOO
Haapsalu koguduse pastor

Rauno Ojassoo Foto: EMK pildikogu

Kirjutatud on: „Aga Jeesus ütles jüngritele: „Seepärast ma ütlen teile, ärge muretsege elu pärast, mida süüa, ega ihu pärast, millega rõivastuda, sest elu on enam kui toidus ja ihu enam kui rõivas.““ (Lk 12:22, 23). Meil on igapäevased vajadused: söök, ihukate, peavari, mis näivad meile kõige olulisemad, kuid kirjutatud on: „Inimene ei ela üksnes leivast, vaid igast sõnast, mis lähtub Jumala suust.“ Meil on vaimulikud vajadused, mis jäävad tihti tagaplaanile ja meie sisemine inimene ei kasva.

KUI EI OLE TERVET, ELAVAT SUHET JUMALAGA, ON KOHE RIKUTUD KA SUHTED LIGIMESTEGA

Milles see väljendub?

„Armasta oma ligimest nagu iseennast.“ Ligimese armastamine on võimalik siis, kui suhe Jumalaga on korras. Samas võib suhe Jumalaga olla ka lihtsalt teadmiseks võtmine, et võibolla Ta on olemas. Piibel räägib meile teistsugusest suhtest – „Mina Olen“.

„Aga ilma usuta on võimatu olla meelepärane, sest kes tuleb Jumala juurde, peab uskuma, et tema on olemas ja et ta annab palga neile, kes teda otsivad“ (Hb 11:6). Me ise ei suuda suhteid hoida, ligimesega armastavalt käituda, nii nagu on Jumalale meelepärane. Vajame Tema abi. Seega, kui märkame endas vastumeelsust ligimeste suhtes, viha või uhkust, mis alandab teise inimväärikust, ei pruugi meie suhe Jumalaga korras olla. Kui need tunded üle ei lähe, siis tuleb nendest rääkida ja esimesel võimalusel! „Kui vihastute, siis ärge tehke pattu! Ärgu päike loojugu teie vihastumise üle!“ (Ef 4:26)

Foto: Shutterstock

Millised võimalused meil selleks on?

Esmalt saame oma murest rääkida otse Jumalale privaatselt oma palvekambris – minu isiklik kogemus ütleb, et see aitab. On kordi, kus sisemine äng kaob hetkega, hingevaev saab nagu pühitud, kui kannad selle Jumala ette. Teiseks saame oma muret kurta usukaaslasele, kellega on usalduslik suhe, sest valdav põhjus on usaldamatus – me ei julge oma muret jagada, sest see jätab mulje, et me ei saa endaga hakkama. Tihti on mured, mida jagama peame, nii rasked ja keerulised, et pole usku, et meid mõistetakse. Ja jälle oleme omapäi murekoormaga, mis jääb jagamata.

Lisaks Jumalaga otse kõnelemisele ja kaasusklikule rääkimisele on meil jumalateenistuse armulaaliturgias patukahetsuspalve ja armukuulutus. Aga need on üldsõnalised vormelid, mida igaüks saab oma meeles ja mõtetes täita konkreetse isikliku sisuga. Ja võtta siis vastu üldine armukuulutus.

Mida Piibel selle kohta ütleb?

Meile on antud kohustus oma patte tunnistada: „Kui me oma patud tunnistame, on tema ustav ja õige, nõnda et ta annab andeks meie patud ja puhastab meid kogu ülekohtust“ (1Jh 1:9). Terve suhe Jumalaga tagab head suhted ligimesega. Patu tunnistamine ehk piht, oma eksimuse tunnistamine, on alati raske olnud, aga teist lahendust ei ole meile antud. Oleme kohustatud üksteist usalduslikult kohtlema ja üksteisele oma patud tunnistama, mida ka Wesley soovitas väikegruppides teha, andes kohustuslikud küsimused, mille abil võiks usk ja usaldus Jumala vastu kasvada. Kuid grupitöö on alati kaldu vestluse poole, kus ei ole vastamisi Jumal ja mina, vaid Jumal ja meie, seega võib lahjeneda vahetu suhe meeleparandaja ja Jumala andeksandva väe vahel.

Kui rääkida mure jagamise teoreetilisest poolest, siis reformaatorid arutlesid kaua, kas pihile tuleks jätta alles sakramendi iseloom, sest nad hindasid pihti väga kõrgelt ja pidasid seejuures silmas just erapihti, mõistes selle hingehoidlikku tähendust. Teisalt ei teinud reformaatorid pihti iial kohustuseks ja sunduseks, sest pattude andeksandmine on ainuüksi Jumala armu kingitus ja seda ei saa piirata kiriklike ametikandjate voliga.

- Pihil pole kindlat põhjendust Pühakirjas (nii nagu on ristimisel ja armulaual).
- Pihisakrament oleks jätnud selle vaimulike ülesandeks ja poleks järginud piibellikku üldise preesterluse põhimõtet.
- Piht peab olema rangelt vabatahtlik.
- Pihi vastuvõtja ei ole kohtumõistja.

Peame rääkima meeleparandusest, mis on evangeelse sõnumi üks kesksemaid mõisteid, millega tähistatakse langusjärgse inimese ainsat tagasipääsu võimalust ning eeltingimust Jumalaga taas osadusvahekorda jõudmiseks. Sisuliselt on piibellikus keelepruugis meeleparandusega ligilähedased mõisted pöördumine ja uuekssünd. Vanas Testamendis esines mitmeid patukahetsuslikke toiminguid, mis olid nii individuaalsed kui ka kogu rahvast puudutavad. Prohvetid kuulutasid meeleparandust, st patust pöördumist. Uues Testamendis on meeleparandus kesksel kohal. Ristija Johannes kuulutab meeleparandust ja teostab erilist meeleparandusristimist pattude andeksandmiseks, nõudes ühtlasi meeleparandusest tulevate viljade kandmist. Meeleparandust edastatakse koos Jumala riigi ligioleku kuulutusega.

Vaimuliku vestluse või pihi juures vajame Jumala isiklikku kinnitust, et meie patt on andeks antud. Jeesus ütles patustajale pattu andestades: mine, ja nüüdsest ära tee enam pattu! Andeksand on armu töö, mis toimub usu kaudu ja mis jaguneb kaheks: andeks antakse nii karistus kui süü. Süü andeksand on Jumala imetegu, mida saab teha vaid suurim arm Kristuse kaudu, kuid enne tuleb oma süüd ka mõista – kelle ees süüdi ollakse ja kuidas sellest süüst lepitatud, õigeks mõistetud saada. Karistuse andeksand on meeleparanduse tulemus oma ligimesest hoolimise näol: tekib soov teha teisele seda, mida tahad, et sinule tehtaks.

Aga millest tuleb meelt parandada, millist muutust on vaja teha?

Patt on piibellik, kristlik mõiste ja sellisena kristliku inimesekäsituse põhielemente. Piibelliku alusena leiame patu lihtsaima seletuse inimese sõnakuulmatuses ja vastuhakus Jumala tahte vastu. Patul on mitmeid tähendusi, kuid peamised ja algsed on:

- Eksima, mitte tabama, kõrvale kalduma, eksima kellegi, kas Jumala või kaasinimese vastu, tuleb heebreakeelsest sõnast *het*.

- Midagi kõverat, olukord, kuhu on satutud patustamise tõttu, algne sõna on *awon*.
- Vastuhakk, näiteks poja vastuhakk isale või rahva vastuhakk seadustele ja korrale, algne sõna on *pescha*. Veel on sõna *ra*, mis on kuri või paha.

Kõik need sõnad viitavad aga inimese sõnakuulmatusele ja vastuhakule. Kuigi algselt mõisteti patu all kultuslikke eksimusi, laienes patu mõiste hiljem ka eetilistele ja sotsiaalsetele eksimustele. Kuidas me pattu, selle väljendusi ja vilju ka ei kirjeldaks, on kõige algus ikkagi eksimine Jumala vastu, Temast eemaldumine ja taganemine. Inimlikult oleme alati tundnud süüd ja seega otsinud lepituse võimalust, kuid see on sageli suunatud kultuslike tegevuste poole, et need võtaksid ära süütunde. Siinkohal ongi vaja kuulutust Kristusest, kes on selle süü lepitanud ja peakski lubama Jumalal ennast esitleda neile, kellele Teda on kuulutatud. Lepituse toob vaid Kristuse vastuvõtmine – süü on asetatud süütu ohvri peale.

Patu juures saame kristlikus perspektiivis rääkida üldisest pattulangemisest, millesse on haaratud kõik inimesed. 1Ms 3 räägib meile algpatust, mis on kogu inimkonna üle ja mis lahutab meid jäägitult Jumalast ning paneb vastu hakkama. Uus Testament lähtub Vana Testamendi arusaamast ja süvendab seda: kõik inimesed on patused ja süüdi Jumala ees (Rm 1:18–3:23). Samas ei ole patt inimlik kvaliteet või puudulikkus, millest me ise vabaneda suudaksime, vaid täielik lahusolek Jumalast, millest võib pääseda tõsises meeleparanduses, võttes vastu andeksanni Jumalas, see tähendab Kristuse, kes on patuta ohver. Evangeeliumi valguses, mille olemasolu on juba iseenesest Jumala armu ilmutus, saab inimene aru oma olukorrast ehk patus olemisest, Jumalast lahusolekust ja pääste vajadusest. Piibel nimetab patu palgaks surma, mis on igavene eraldatus Jumalast.

Taavet tunnistab olukorda, mis on raske, kui elatakse pattu tunnistamata: „Kui ma vaikisin, nõrkesid mu luud-liikmed mu päevasest oigamisest. Sest päevad ja ööd oli su käsi raskesti mu peal; mu üdi on ära kuivanud nagu suvekuumuses“ ja: „Oma patu ma andsin sulle teada ja oma pahategu ma ei katnud kinni; ma ütlesin: „Ma tunnistan Issandale oma üleastumised.“ Siis andsid sina mu patu süüteo andeks“ (Ps 32:3–5). Taavet teab, kellelt tuleb andestus: „Issand on juba su patu sulle andeks andnud. Sa ei sure“ (2Sm 12:13).

Üldise preesterluse printsiibist lähtuvalt – „teie aga olete „valitud sugu, kuninglik preesterkond, püha rahvas, omandrahvas, et te kuulutaksite tema kiidetavust““ (1Pt 2:9) – pole kvalitatiivset vahet, kellele me pihime, kas vaimulikule või ilmikule, siin on erinevus vaid korras ja kogemuses. Suurem teadlikkus andekssaamisest tuleb siiski teise inimese poolt kuuldud andeksanni sõnade läbi.

Kokkuvõtteks

Meil on mure jagamiseks mitmed hingehoidlikud vahendid, piht ja vaimulik vestlus, mis võib kujuneda pihiks. Piht ise on väga piibellik ja hädavajalik osa meeleparandusest.

„Kui me läheme pihile lihtsalt vestlema ja mitte selleks, et tunnistada viivitamatult oma süüteost esimesel võimalusel, siis siin ongi vahe. Vestlus võib muutuda aruteluks vaimulikel teemadel ja nõrgendada patukahetsuse teravust. Piht ei ole vestlus oma puudustest ja kahtlustest ega vaimuliku kurssi viimine oma probleemidega, ja kõige vähem on see lihtsalt vaga komme. Piht on südame tuline kahetsus, puhastuse janu, mis lähtub pühadustundest, piht on patule suremine ja pühadustaotluse ärkamine" (Pihiraamat 2003).

Foto: Shutterstock

Fotod: EMK pildikogu

RISTIMINE ja ARMULAUD eesti metodistlikus praktikas

isiklike tähelepanekute ja kirjalike allikate põhjal

Antud kirjatüki eesmärk ei ole esitada põhjapanevaid teoloogilisi õpetusi või tuua allikatest välja teema keerulisi diskussioone ja arenguid, vaid nagu pealkirigi viitab, reflekteerida isiklikke tähelepanekuid sakramentide praktikast teatud perioodil.

ANNE SALURAID
Tallinna kogudus

Oli sügav nõukogude aeg, kui kohtusin aastal 1968 esmakordselt kristlastega metodisti kirikust.

Anne Saluraid Foto: Robert Tšerenkov

Täna oleme harjunud, et erinevad konfessioonid suhtlevad omavahel õpetuslikele rõhuasetustele suurt tähelepanu pööramata, kuid niisugusest läbisaamisest ei saa kõnelda tolles ajas. Ilmselt just seepärast ei teadnud ma midagi – peale nimetuse – ka metodistidest või nende õpetusest. Ansambel Selaga ühinedes märkasin küll ühtteist, mis erines mõnes aspektis baptistide õpetusest ja praktikast, kuid see ei näinud omavat põhjapanevat tähtsust. Rõhuasetus ansamblitöös oli eelkõige Jeesuse käsul minna maailma kuulutama

evangeeliumi „kogu loodule“, ja viimane oli esikohal ka baptistide juures.

Minu kodukirikus Olevistes olid õpetuslikud küsimused selged ja üheselt mõistetavad. Näiteks ristimine: ristimisele lubati ainult neid, kes olid kogenud uuestisündi ja võimelised sellest ka tunnistust andma. Seda nimetati usuristimiseks. Metodisti kirikus kuulsin aga lasteristimisest sarnaselt luterlastega. Ei olnud ka harv juhus, kui lapsena ristituid ümber ristiti või tehti seda „usu kinnitamise“ ja „lepingu uuendamise“ eesmärgil täiskasvanueas. Samas tuldi vastu neile lapsevanemaile, kes soovisid oma lapsi lihtsalt õnnistada, nagu tegid seda baptistid Markuse 10:16-le toetudes.

Nimetatud ristimistavade teemal avaldatud Aleksander Kuuma, Heigo Ritsbeki või Priit Tamme kirjutised kinnitavad minu tähelepanekuid ja annavad edasi peetud diskussioone ning neist lähtuvaid otsuseid. Silma paistab Wesley õpetuse kesine tundmine ja ühtse teoloogia puudumine. Refereerides Ritsbeki doktoritööd: kui esimesed metodisti noored saadeti Eestist 1920ndatel õppima Maini-äärse Frankfurdi Teoloogilisse Seminari, ei näi õpetusega ristimisest probleeme olevat, kümne aasta pärast leiab kiriku ajakirjas aga juba kirjutisi vaidluste kohta lasteristimise üle. /.../ Veel kümnend edasi ei ole ristimine enam teemaks (1996, lk 116–117), II maailmasõda ja Nõukogude okupatsioon Eestis panid aga piiri võimalusele saada akadeemilist teoloogilist haridust, mille raames oleks käsitletud ka Wesley teoloogiat. On mõistetav, et seepärast kannatas metodism kõige enam teoloogiliselt, mis väljenduski ühtse õpetuse puudumises sakramentidest (lk 121, 124). Oma bakalaureusetöös kirjutab Tamm: „Miskipärast on Eesti metodistid asetanud ristimisküsimused „teisejärguliste küsimuste“ alla, kuid mitte selles mõttes, et inimene ei peaks ristitud saama. /.../ Teiselt poolt hakkas aga sõjajärgsel perioodil levima nn „usuristimise“ idee, mille päritolu on järjest tugevnenud baptistlikes ja eriti nelipühilikes mõjudes EMKs 1950. aastatel“ (1998, lk 61). Niisuguste mõjude olemasolule viitab ka Kuuma artikkel „Kristus ja kogudus“ 1975. aastast, kus ta kirjutab: „Kuid siinjuures võttis Wesley sihiks mitte massidest, vaid üksikisikutest,

uuestisündinud inimestest moodustada kogudused. Mitte ristimine ei teinud inimest kristliku koguduse liikmeks, vaid sünd ülevalt, Pühast Vaimust. See on olnud metodistliku ärkamise siht, moodustada kogudusi pöördunud inimestest, kes jäävad selle elavateks liikmeteks. Nagu Wesley on ise öelnud, et ta pole tahtnud luua uut õpetust, vaid uut elu. /.../ Isiklikult elas Wesley seda läbi“ (lk 28). Ka Kristlikus Kaitsjas (nr 3, lk 43) avaldatud artikkel „Metodisti kiriku iseloomustavaid jooni“ rõhub sama autor ennekõike uuestisünnile, pühitsusele ja vennalikule meelele kui metodiste iseloomustavatele joontele. Ta kirjutab: „Tihti küsitakse: millest läheb siis metodisti kirik teistest lahku, ja mis on temas erinevat? Võiks ütelda, et see on just tema erinevus, et temal ei ole silmapaistvaid erinevusi. Siiski tahaksin siin mainida mõnda iseloomustavat joont ...“ Tõe huvides peaks siinkohal tooma esile konteksti, milles eelnev on öeldud: kiriku esmane eesmärk on kuulutada evangeeliumi, nagu Kuum artikli lõpus Wesleyt tsiteerib: „Maailm on mu kihelkond ja hingesid päästa mu elukutse.“ Kahtlemata oli Aleksander Kuum evangelist suure algustähega.

Minu tähelepanekud ümberristimise teemal on samuti leidnud kajastamist Kristlikus Kaitsjas, näiteks saksa teoloogi E. Modershoni tõlgitud artiklite seeriana „Kas ma pean laskma end ümber ristida?“ 1930. aastatel oli teema teravalt üleval ja ümberristimised sagedased, millel Ritsbek oma uurimuses ka peatub (lk 120). Tõenäoliselt tõstatus teema üles nende jaoks, kes tulid luterlikest kogudustest või olid lastena ristitud.

Erinevusi baptistidega panin tähele ka armulauatalituses. Olevistes olid need ainult koguduse liikmetele (e baptistidele) ja leiba murti ning karikat jagati Issanda surma mälestamise tähenduses. Mäletan aga, et lauale tuleku eelduseks oli „korrastatud vahekord Jumalaga“. Olime siis omaenese hindajateks, kas kõlbasime Issanda surma mälestama või mitte. Kuid sama ettevaatlikkust kohtasin ka metodistide juures, kus kogudusevanemad pidasid oma kohuseks kanda karja eest hoolt, et need enestele „nuhtlust ei sööks ega jooks“ (1Kr 11:27–29). Samas nimetati toimingut, mida viidi läbi eraldi teenistusena, armulauaks ja see oli avatud kõigile, konfessioonist sõltumata. Niisiis tõstatus küsimus, kas armulaual „üksnes armust“ osasaamine polnud mitte tingimustega arm (?). Minu arvates läks see lahku nii Jumala eneseilmutusest Jeesuse lunastustöös kui Wesley arusaamast Kristuse lunastuse rakendusprintsiipidest. Pikemalt peatumata siin vaid üks mõte. Oma raamatus sakramentidest tsiteerib Ole Borgen Wesleyt: Issanda laud (*Lord's Supper*) oli Jumala poolt määratud vahendiks, mis inimestele vastavalt nende vajadustele jagab kas ennetavat (*preventing grace*), õigeksmõistvat või pühitsevat armu (1985, lk 194).

Nii ühinemine Ühinenud Metodisti Kirikuga kui teoloogilise seminari avamine kiriku töötegijate harimiseks metodistlikus vaimus on kahtlemata toonud õpetusse ja praktikasse selgust, kuid paratamatult peab tõdema, et konfessioonidevaheline hea koostöö ühise eesmärgi nimel eesti rahva evangeliseerimiseks ei ole vaba ka (just metodistide ja nelipühilaste juures) vastastikustest mõjutustest. Kuid teistpidi, kas pole see väga metodistlik, kui tsiteerida Wesleyt ennast: „Kui sinu süda on minu vastu sama puhas kui minu süda sinu vastu, siis ulata mulle oma parem käsi ja ärgem hakakem arvamiste pärast lõhkuma jumalariigi tööd“? Viimane kõlab läbi paljude artiklite kiriku ajakirjas, mis on minugi tähelepanek metodisti kiriku liikmeks oldud aastate jooksul, aga samuti avaldatud artiklites metodismi algaastatest alates. Kuum nimetab seda vennalikuks meeleks, mis metodiste iseloomustab, ja on talle isiklikult kõige armsam joon. (Kristlik Kaitsja, nr 3, lk 44)

Põhjalikumalt on kahest sakramendist metodistlikus käsitluses kirjutanud Tarmo Lilleoja ajakirjas Koduteel (vt Koduteel nr. 147, detsember 2022).

Aastakonverentsilt

Eesti Metodisti Kiriku aastakonverents toimus 3.–5. mail Kuressaares – kohas, kus sai alguse metodismi liikumine Eestis. Saaremaa tervitas aastakonverentsil osalejaid väga ilusa ilma ja mitme sündmusega, mis toimusid aastakonverentsiga samaaegselt: Kuressaares tähistati linna 461. sünnipäeva ning Eesti esimese mudaravila asutamise 200. aastapäeva.

MARJANA LUIST

Fotod: Marjana Luist

EMK aastakonverentsi ava- ja lõpujumalateenistus toimus Kuressaare Metodisti Kirikus

EMK aastakonverentsi ava- ja lõpujumalateenistused toimusid Eesti esimeses koguduses – Kuressaare Metodisti Kirikus. Avajumalateenistusel oli metodiste tervitama tulnud Saaremaal elav EMK Teoloogilise Seminari vilistlane, Eesti Kristliku Nelipühi Kiriku piiskop Alur Õunpuu. Jutluse pidas mõlemal jumalateenistusel superintendent Robert Tšerenkov. Konverentsi istungid, toitlustus ja osalejate majutus oli korraldatud mere- ja linnusevaatega Meri Spa Hotellis. Avaistungil tegi superintendent kokkuvõtte möödunud aastast, EMK koguduste, struktuuriüksuste ja kirikuvalitsuse tööst.

EMK Teoloogilise Seminari vilistlane, EKNK piiskop Alur Õunpuu

EMK-s on praeguse seisuga kokku 50 vaimulikku: 39 tegev- ja 11 emerituurvaimulikku. EMK 23 kogudusest 12 on eestikeelsed, 9 venekeelsed ja 2 eesti- ja venekeelsed. Liikmeid on EMK-s 01.01.2024 seisuga kokku 1491. Jumalateenistustest osavõtjate arv on keskmiselt 764 inimest. Superintendent avaldas tänu koguduste liikmetele, pastoritele, annetajatele ja juhatustele nende töö ja panuse eest.

Üks rõõmustavamaid hetki aastakonverentsil oli uue koguduse asutamise kinnitamine. Juba neli aastat on pastor Vitali Baranovi eestvedamisel tehtud tööd selle nimel, et Tallinnasse saaks rajada uue koguduse.
Aastakonverents kinnitas EMK Lootuse

koguduse asutamise ning alates 4. maist 2024 on EMK-s kokku 24 kogudust.

Läbi kogu konverentsi teenis muusikaga Kuressaare metodisti koguduse ülistusmeeskond

Traditsiooniks on saanud Aasta Panustaja tiitli väljakuulutamine superintendendi aruande esitluse raames. Sel aastal pälvisid selle tiitli EMK Teoloogilise Seminari rektori kohusetäitja Taavi Hollman ja Aseri metodisti koguduse liige, Ukraina sõjapõgenike nõustaja Irina Semjonova.

Aasta panustajad Irina Semjonova ja Taavi Hollman

Oma aruande esitluse lõpus kutsus superintendent Eestimaa metodiste üles palvetama nende teemade eest:

- vaimulik ärkamine kogudustes
- evangeeliumi kuulutamine
- EMK tulevik: kirikukorra loomine ja piiskopi valimine
- finantsiline toimetulek
- vaimulike toimetulek
- uute pastorite esiletulek
- koguduste kasv ja areng
- uute rahvusvaheliste sidemete loomine
- EMKTS-i uue rektori leidmine ja seminari akrediteerimine

EMKTS-i uue rektori leidmiseks on käimas konkurss, mida korraldab EMKTS-i eestseisus. Uue rektori ametisse kinnitamise volitas aastakonverents kirikuvalitsuse ülesandeks.

Aastakonverents kinnitas EMK finantstegevuse aruanded, eelarve ja üle-eestilised korjandused EMK Teoloogilise Seminari ja pastorite palgafondi toetuseks. Superintendent kutsus üles leidma inimesi, kes on valmis tegema püsiannetusi pastorite palgafondi. Sellest fondist makstakse palka pastoritele, kes teenivad väikeseid kogudusi, kes ei ole võimelised ise oma pastorile palka maksma. Püsiannetuste kogumiseks on koostatud vastavad flaierid.

Külalised Brent ja Colleen Weaver, neid tõlgib Taavet Hindrek Taimla

Aastakonverentsil osalesid külalistena abielupaar Brent ja Colleen Weaver, kes teenivad misjonäridena Eesti Metodisti Kirikut ja panustavad EMKTS-i töösse. Pastor ja seminari õppejõud Hindrek Taavet Taimla sõidab augustis koos perega Ameerika Ühendriikidesse, et jätkata seal oma doktoriõpinguid. Aastakonverents läkitas Taaveti õnnistusega teele.

EMK eraldumine Ühinenud Metodisti Kirikust oli möödunud aasta üks olulisematest eesmärkidest. Kui eelmisel aastal keskenduti ÜMK-st eraldumisele, siis sel aastal võttis aastakonverents vastu otsuse jääda iseseisvaks piiskopliku struktuuriga kirikuks. Kirikukorra ja piiskopi valimiste ettevalmistus jäi kirikuvalitsuse ülesandeks.

Aastakonverents avaldas toetust ettepanekule EMK liitumiseks Metodisti Maailmanõukoguga. Tegemist on metodistlike kirikute võrgustikuga, mitte konfessiooniga.

Aastakonverentsil toimunud valimiste raames:

- kinnitati ordinatsioonikomisjoni uueks liikmeks Jana Laaneseri asemel Mihhail Batšinski;
- valiti revisjonikomisjoni liikmeteks Helika Mäekivi, Oksana Labanova ja Aleksandr Sorokin;
- valiti Robert Tšerenkov EMK superintendendi ametisse järgmiseks kolmeks aastaks.

Superintendent Robert Tšerenkov

Aastakonverentsi raames viidi pühapäeva hommikul Kudjape kalmistul läbi südantsoojendavad mälestushetked EMK kunagise superintendendi ja pastorite haudadel. Mälestuskimp ja küünlad pandi Martin Prikase, Orest Aaviku, Hjalmar Välissoni, Tiit Henno, Herni Kunstimehe ja Arvi Lindmäe hauale. Oleme Jumalale tänulikud nende ustavate Jumala sulaste eest, kelle panus metodisti kirikusse on olnud märkimisväärne.

Aastakonverentsil oli kokku 106 osalejat.

Pärast lõpujumalateenistust pakkus EMK Reeküla kogudus konverentsil osalenutele võimalust veel enne praamile sõitmist keha kinnitada

Järgmine aastakonverents toimub 23.–25. mail 2025.

EMK lastetöö tegijate õppepäev

EMK lastetöö tegijad ja abilised kogunesid 6. aprillil sisukale ja praktilisele õppepäevale EMK Tallinna koguduses. Osalejaid oli EMK Tallinna, Reeküla, Võru Elupuu ja Pärnu Agape kogudusest.

VERONIKA TAIMLA

Õppepäev algas superintendent Robert Tšerenkovi avapalvega. Sellele järgnes osalejate oma loo jagamine lastetööst, mis kujunes meeleolukaks ja julgustavaks. Näiteks tõdesid mitu staažikat pühapäevakooliõpetajat, et lastetöö on olnud ülesehitav nii neile endile kui lastele, kes on veel mitme aasta pärast tulnud tänusõnu avaldama.

Teises osas tegi logopeed ja pühapäevakooliõpetaja Lea Kübar ettekande „Tähelepanu köitmine ja hoidmine koguduse lastetöös“, mis avas väga põhjalikult lapse tähelepanu hoidmise olulisuse tunnis ning tähelepanu arendamise üldpõhimõtted. Ka mitmed õpetajad lisasid antud teemal oma mõtteid ja jagasid näiteid. Pärast ühist lõunasööki said osalejad inspiratsiooni Külli Kuusemaa meisterdamise ideedest ning mitmekülgsetest töövahenditest. Kõik osalejad said juurde mõtteid, kuidas pühapäevakoolitundi värvikamaks ja kaasahaaravamaks muuta. Samuti sai igaüks valmistada ise meisterdise, mille hiljem kaasa võttis.

Lastetöötajate õppepäev Foto: Jargo Paikla

Kogu päeva vältel oli meil armas ja julgustav osadus, mis innustas peatselt taas kohtuma. Tänusõnad EMK lastetoimkonna poolt kõikidele osalejatele ning EMK Tallinna kogudusele võõrustamise ning toitlustamise eest!

Uued konservatiivsed metodisti sõbrad

Kohtumine Horvaatias 22.–24. aprillil 2024

MARK NELSON
EMK Teoloogilise Seminari dekaan
Tallinna kogudus

Kui Eesti Metodisti Kirik eraldus rahvusvahelisest Ühinenud Metodisti Kirikust, jättis see meile suures ja laias maailmas ehk pisut üksildase tunde. Osalemine Horvaatias konservatiivsete metodistide 2. kokkutulekul tuletas mulle aga meelde, et me ei ole üksi. On tõsiasi, et konservatiivseid kristlasi, kes tahavad jääda truuks Piiblile ja Jeesuse evangeeliumile ning kes leiavad oma identiteedi John Wesley kaudu, on rohkem, kui me ehk teadvustasime.

Konservatiivsed metodistid tulid Slovakkiast, Tšehhist, Bulgaariast, Horvaatiast, Hispaaniast, Makedooniast, Kosovost ja ka USAst, et üksteist tundma õppida ja rääkida sellest, kuidas me saaksime üksteist julgustada. Mõned kogudused on iseseisvad nagu meie, mõned on liitunud Globaalse Metodisti Kirikuga, mõned aga on pärit teistest konservatiivsetest Wesley kirikutest, näiteks naatsaretlaste kirikust (*Church of the Nazarene*). Kõige tähtsam on see, et neid kõiki ühendab soov olla ustav Jumala Sõnale ja metodisti traditsioonile. Ja mis kõige põnevam – Eesti Metodisti Kirik kutsus neid kõiki järgmisel aastal Tallinnas toimuvale kokkutulekule. Kas sa tahad leida uusi metodisti sõpru?

Kohtumine Horvaatias Foto: Thomas C. Snide

Paide kogudus 90

KRISTINA SEPP

Paide kogudus tähistas 14. aprillil oma 90. aastapäeva. Külas olid naaberkogudused, muusikaga teenis armas koor Kulla-Siiri Sassiani algatusel.

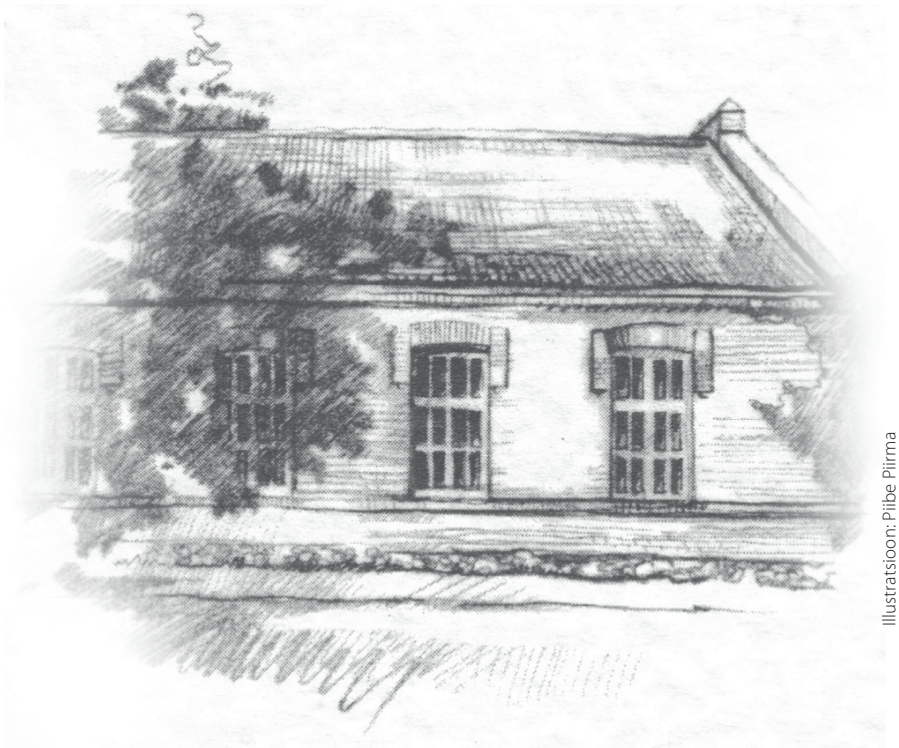

Illustratsioon: Piibe Piirma

See peaaegu minu kolmekordne vanus teeb alandlikuks. Kogudus on eksisteerinud siin linnas enne mind ning ma usun, et saab olema ka pärast mind. Ja ometi oleme tänases hetkes meie need, kes on osa kogudusest ning kelle kaudu Jumal tahab jõuda Paide linna inimesteni. Aastapäev näitas, et kuigi oleme täna väike, on meil sõpru, kes meile kaasa elavad, ja see annab jõudu edasi töötada. Aga vaatame esmalt, kuidas kogudus alguse sai.

Paide kirikuhoone ehitas aastal 1899 Rääma mõisnik Voldemar von Rentel kohalikule karskusseltsile. See oli kasutusel kinona, kus näidati nn udupilte. Tolleaegsed allikad räägivad, et 1911. aasta paiku tegutses kõnealustes ruumides metallitöökoda. 1924. aastal tehti siin rauatööd tiku- ja puidutööstuse Balti osakonnale ja alates 1931. aastast valmistati põllumajandusmasinate ja kalapaatide nafta- ja petrooleumimootoreid.

Paide metodisti kogudus sai alguse ühest noorteühingusse kuulunud grupist. Koguduse alguseks loetakse 1934. aasta 8. aprilli. Millal ja millise raha eest tööstushoone osteti, selle kohta seni täpsemad andmed puuduvad. Küll aga on teada, et aastal 1936 algasid hoones ümberehitustööd ja avajumalateenistus peeti jaanuaris 1938.

Sõda ei jätnud räsimata ka Paide metodisti kirikut. Pihta sai hoone (ja aed, kuhu kaevati kaevikud), aga ka inimesed: pastor Ojasoo naine sai surma otse kiriku õue peal. See oli suur Jumala arm ja paljude ustavate inimeste kindlameelsus, et kirikuhoone jäi kogudusele alles ja töö läks edasi. Mitmest päevikust võime lugeda ülestähendusi, kus on jumalateenistu-

Fotod: Robert Tšerenkov

Praegu teenivad Paide kogudust pastor Eivin Toodo ja Kristina Sepp

sest osavõtjate arvuks 100 inimest ja enamgi – ja seda pühapäeviti lausa kaks korda päevas! Heal tasemel olid laulu- ja pillikoorid, millega käidi teenimas ka väljaspool Paide kogudust.

EMK Paide Metodisti kirikut on koos praegustega teeninud 16 pastorit.

Täna kuulub kogudusse 14 liiget. Pühapäeviti käib kohal keskmiselt 8 inimest. Kogudust teenime Eivin Toodoga kahekesi. Mina kolisin Järvamaale kolm ja pool aastat tagasi. Teenimistöö oleme jaganud kahasse, aga kuna ma olen hetkel aastase lapsega kodus, siis teenin koguduses kaasa kord kuus, ülejäänud teenistused on Eivini kanda.

Hetkel toimuvad koguduses pühapäevased jumalateenistused, kuid käesolevast aastast oleme vaikselt alustanud ka noortetöö ülesehitamisega. Pea kaks aastat käisime iga kahe nädala tagant „Evangeelium südames“ raames ühispalvustel nii enda kui teistes Järvamaa kirikutes, et palvetada ärkamise eest meis endis, meie kogudustes, maakonnas ja riigis. Selle raames saime tutvuda teiste meie maakonna kristlastega ning käia tänavatel evangeeliumi kuulutamas.

Kogudusehoone pika eluea tõttu on tekkinud vajadus remonditöödeks. Oleme korrastanud koguduse saali, vahetanud põranda ja rajanud põrandakütte näol lisaküttesüsteemi. Jätkuvalt vajavad uuendust kõrvalruumid.

Minu kolimise üks eesmärke oli tulla kohaliku elu keskele ning luua kontakte kohalikega. See on jätkuv eesmärk, kuigi mõned kokkupuutepunktid on tekkinud. Esimesel aastal kutsus tollane luteri kiriku diakon mind linnaväljakule linnarahvale esimese advendi sõnumit ütlema. 2022. aasta detsembris kaasas Paide teater oma viimasesse etendusse linna erinevaid paiku. Ka meie kirikusse tulid kahel õhtul inimesed, et tutvuda meie maja ning inimestega. Suvel 2023 toimus meie kiriku hoovis hooviteatrite festivali raames nukuteatri etendus.

Pühapäevane teenistus lõpeb meil pea alati kohvilaua ja osadusega. Suvel saame seda pidada meie armsas aias. Väikese koguduse võlu on see, et kõik saavad vajadusel rääkida ning tunda end osana koguduseperest.

Tulevikus igatseme noortetöö hoogustumist ning linna inimesteni jõudmist. Kirik on linna keskel väga heas asukohas ning inimesed kõnnivad hoonest mööda, kui lähevad Maximasse või kuhugi mujale. Annaks Jumal, et mitmed leiaksid tee kirikuuksest sisse!

EMK Teoloogiline Seminar 30

1994–2024

Eesti Metodisti Kiriku ajaloos oli väga eriline 1994. aasta, kui asutati kõrgkool, mille ülesandeks oli valmistada ette pastoreid ning töötegijaid koguduste erinevate töövaldkondade jaoks. Kuid juba varem oli Olav Pärnametsa südames kerkinud esile visioon, et Eesti Metodisti Kirikul võiks olla oma vaimulik õppeasutus. Selle visiooniga haakus Metodisti Maailmanõukogu Evangelismikomitee juht Dr. Eddie H. Fox, kes leidis Asbury Teoloogilise Seminari lõpetanud Wes ja Joy Griffini ja innustas neid tulema Eestisse.

Olav Pärnamets ja Eddie H. Fox

EMK Kirikukeskuse hoone Apteegi tn 3

1994. aasta alguses tuli Wes Griffin perega USAst Eestisse, et olla abiks seminari ettevalmistustöödes. Valmisid kooli põhikiri ja õppeplaanid, ametisse võeti õppejõud ja abipersonal. Sama aasta augustis asutati ametlikult EMK Teoloogiline Seminar. Kõrghariduse omandamise nominaalseks õppeajaks sai neli aastat, kuid võimalik oli läbida ka üheaastane praktilise teoloogia põhikursus.

Õppetöö hakkas toimuma päevases õppevormis kirikukeskuse kitsastes ruumides Apteegi tn 3. Suur osa esimestest üliõpilastest olid tegevpastorid. Praegustest EMKTSi töötajatest olid esimeste tudengite seas Anne Saluraid, Rein Laaneser ja Taavi Hollman. Seminari esimeseks dekaaniks sai Wes Griffin ja esimeseks rektoriks Andrus Norak, kes õppis 1992–1994 Asbury Teoloogilises Seminaris ja omandas seal magistrikraadi. Asbury kogudus USAs tegi eestlastega kümneaastase koostöölepingu, et aidata üles ehitada metodisti kirikut ja toetada seminari.

Paari aasta jooksul liitusid seminari meeskonnaga Üllas Tankler dekaani kohusetäitjana ning Mark Nelson ja Meeli Tankler õppejõududena. Uueks dekaaniks sai Kersti Raudsepp ja raamatupidajaks Maiu Mäevere. 1998. aasta kevadel kinnitati EMKTS riiklikult akrediteeritud rakenduslikuks erakõrgkooliks. Sama aasta sügisel asus dekaani ametisse (ja hiljem ka rektori kohusetäitjaks) Lii Lilleoja. 1999. aastal, kui seminar kolis Narva maantee uude kirikuhoonesse, liitus meeskonnaga Marti Hollman. Aastatel 2001–2010 pakkus seminar lisaks päevasele õppele ka kaugõppe võimalust.

2002. aastal hakkas EMKTS saatma misjonigruppe Venemaale soome-ugri rahvaste juurde ja võttis õppima soome-ugri tudengeid sealse kristliku töö toetamiseks. Aastal 2009 asus seminari rektori ametikohale Meeli Tankler, dekaaniks sai Anne Saluraid. 2010 läks päevane õpe üle moodulõppe süsteemile ja ühineti e-õppe konsortsiumiga, 2012 käivitus koostöös EMK ja ordinatsioonikomisjoniga pastorite täiendõppe programm. 2013. aasta mais allkirjastati koostöömemorandum Asbury Teoloogilise Seminariga, 2014 Päästearmeega, MTÜ Lastekeskusega Tähetorn ning Eesti Kristliku Nelipühi Kirikuga. Misjonipraktika osas on seminaril aastast 2011 kehtiv koostööleping Eesti Evangeelse Alliansi misjonitoimkonnaga.

2013. aastal läks EMKTS üle kolmeaastasele õppekavale. 2012/2013 kaaluti ühinemist EELK Usuteaduse Instituudiga, kuid see jäi ära. Sügisel 2014 andis Anne Saluraid dekaani ametikoha üle Mark Nelsonile.

Uus kirikuhoone Narva maanteel

Õppeklassis

2015. aastal asusid seminaris tööle GBGMi (*General Board of Global Ministries*) misjonärid Külli Tõniste ja Douglas Childress. Järgmisel aastal alustas õpetamist Hindrek Taavet Taimla. 2016 valminud seminari uuendatud õppekava sai nimeks „Teoloogia ja misjon". 2017 toimusid kahepäevased läbirääkimised Asbury Seminari delegatsiooniga võimaliku ühise magistriprogrammi osas esialgse nimega *Master in Intercultural Studies*. 2018 andis Meeli Tankler rektori ametikoha üle Külli Tõnistele.

2019. aasta mais tähistati EMKTSi 25. aastapäeva. See algas üritusega Mere pst 3 kirikus ja endise kirikukeskuse hoone külastamisega Apteegi tn 3. Seejärel toimus uues kirikuhoones pidulik vastuvõtt. Samal päeval asutati seminari vilistlaskogu.

2020. aasta märtsis toimus koostöös Asbury Teoloogilise Seminariga esmakordselt Koguduse Kasvu Konverents (I). Osalejaid oli nii Baltimaadest, Skandinaaviast kui mujalt Euroopast. Koroonastressi leevendamiseks toimusid sel perioodil hingehoidlikud keskpäevapalvused. Covidi tõttu tegi seminar läbi kiire tehnilise arengu, et pakkuda õppuritele hübriidõpet. Samal aastal loodi Balti stipendium Läti ja Leedu metodistidele ja algas strateegilise arengukava 2021–2023 väljatöötamine. EMKTSi teadusarendusjuhi ametikohale valiti dr Meeli Tankler.

2021. aasta veebruaris kinnitati viieaastane palgasüsteem akadeemiliste töötajate palkade iga-aastaseks tõusuks, et läheneda viie aastaga Eesti keskmisele palgale. 2021–2022 liitusid seminari tiimiga 2018 lõpetanud Kaire Lotamõis ja Tetyana Radomska, kes lõpetas seminari 2006.

Venemaa sissetungi järel Ukrainasse veebruaris 2022 sai prioriteediks hingehoid. Juunis loodi sõjaaja stipendium õppetoetusteks sõja- ja majanduskriisi tingimustes. Kõrgharidusseaduse muudatuse kohaselt said sel kevadel esimest korda bakalaureusekraadi ka EMKTSi lõpetajad. Sügisel otsustas Holston Foundation saata seminarile kooli arenguks aegade suurima, 100 000 dollari suuruse kingituse. Lätis Liepaja lähistel toimus ÜMK laagrikeskuses Camp Wesley uue kooliaasta väljasõidusessioon. Erasmus+ Harta võimaldas seminari tudengite ja õppejõudude mobiilsust ja koostööd teiste Euroopa koolidega.

Detsembris 2022 ilmus koostöös TÜ Usuteaduskonna ja EMKTSi õppejõududega Usuteadusliku Ajakirja erinumber koroonapandeemia mõjust.

Veebruaris 2023 ilmus piiblikommentaar *Central and Eastern European Bible Commentary* (Lexham Press), autoriteks EMKTSi rektorid dr Meeli Tankler ja dr Külli Tõniste. Märtsis toimus tudengitele ja õppejõududele Douglas Childressi ja Taavet Hindrek Taimla juhtimisel õppereis Budapesti ning paastuaja Uue Testamendi ja Psalmide ühislugemine. 9. mail 2023 ilmus väljaandes Christianity Today artikkel, millega kajastati EMKTSi tööd rahvusvahelises meedias. Juunis tekkisid esimesed Euroopa kontaktid Erasmuse kaudu, kui seminari külastas Evangelical Theological Faculty Belgias esindaja. Suurel Neljapäeval 2023 avati pidulikult uuendatud õpetajate tuba; kööginurga rajamine ja remont sai tehtud taaskasutuse printsiipe arvestades. Juunikuus toimus strateegiline koolitus filantroopiast teemal „Heldete jüngrite kasvatamine", läbiviijaks dr Scott Gilpin.

Seoses EMK lahkumisega ÜMKst sai juulis 2023 uueks EMKTSi eestseisuse esimeheks superintendent Robert Tšerenkov. Lõppesid misjonäride Külli Tõniste ja Douglas Childressi misjonärilepingud GBGMiga. Rektori kohusetäitjaks sai senine rektori assistent Taavi Hollman. 2023–2024 loodi uus õppe- ja arengukava.

Eesti Metodisti Kiriku Teoloogilise seminari 281 vilistlase hulgas on paljudele tuntud pastor ja vanglakaplan Allan Kroll, pastor Veikko Võsu, piiskop Alur Õunpuu, religiooniantropoloog, saatejuht ning koolitaja Jaanus Kangur, samuti lastekeskuse Tähetorn direktor Veronika Fjodorova, superintendendi assistent Marjana Luist ja puuetega laste tugikodu Päikesekiir direktor Leana Põld.

Väljastpoolt Eestit on seminaris õppinud Läti Metodisti Kiriku superintendent Edgars Šneiders, Leedu Ühinenud Metodisti Kiriku superintendent Remigijus Matulaitis, Rumeenia Ühinenud Metodisti Kiriku superintendent Rares Calugar jt.

Registreerimine
8. juunini!

30

EESTI METODISTI KIRIKU
TEOLOOGILINE SEMINAR

EMKTS 30
AASTAPÄEVA KONVERENTS

15. juuni 2024

DR PAUL BOWMAN

Holston Foundation president Tennessee, USA

DR JODY RAY

Mt Betheli Metodisti koguduse vanempastor Atlanta, USA

10:00 Aastapäeva konverents
„Teoloogilise hariduse väljakutsed tänapäeval ja lähitulevikus" Dr. Jody Ray
EMKTS ajaloo tutvustamine 1994-2024
Seminari vilistlaste lood
Kasvulava - EMK noortejuhtide vaimuliku kasvu kursuse 1. hooaja lõpetamine
13:00 Vastuvõtt külalistele, toetajatele, konverentsist osavõtjatele ja EMKTS eestseisuse liikmetele
15:00 EMKTS 26. lennu lõpuaktus-jumalateenistus jutlustab Dr. Paul Bowman
17:00 Vastuvõtt EMKTS õppejõududele, töötajatele, lõpetajatele ja EMKTS eestseisuse liikmetele

Narva mnt 51 Tallinn | www.emkts.ee | 66 88 467

TULE ÕPPIMA EMK TEOLOOGILISSE SEMINARI!

Võtame vastu uusi tudengeid!

Pakume 3-aastast bakalaureuse õppeprogrammi, mis on praktiline ja toetab sinu vaimulikku kasvu. Sel aastal on uuendusena võimalik peale 1. õppeaastat valida kitsam spetsialiseerumine kolme kõrvaleriala vahel.

1. **Evangelism ja apologeetika.** See on kõrvaleriala, mis tegeleb kaasaegsete moraaliküsimustega piibellikest alustest lähtuvalt. Eesti vajab kristlasi, kes on valmis ühiskonnas sõna võtma, arutlema aktuaalsete teemade üle ja selgitama, kuidas Jeesus on vastuseks sellele, mida otsitakse. Aitame sul vastata küsimustele, mida ühiskond esitab.
2. **Piibliteadus ja õpetamine.** Kas soovid Piiblit veelgi paremini tundma õppida? See kõrvaleriala annab sulle võimaluse süveneda Jumala Sõnasse ja arendada oma arusaamist viisil, mis on ustav evangeeliumile, aitab Jumalale lähemale kasvada ning valmistab sind ette jagama seda sõnumit ümbritsevate inimestega.
3. **Koguduse juhtimine ja paljundamine.** Kuidas me saame oma kogudusi ärkamiseks ette valmistada? Jumal on andnud kogudusele kõik vajalikud annid. Kuidas neid aktiveerida? See kõrvaleriala keskendub koguduse arendamisele, kus iga liige on võimeline teenima. Õpetame juhtimisoskusi, mis keskenduvad selgelt Jeesuse antud missiooni täitmisele. Me tahame näha ärkamist ja aidata sul oma kogudust edasi viia selleks, mis Jumal on meie jaoks planeerinud.

Meie eesmärk on aidata sul leida ja arendada oma andeid ja saada kindlaks Jumala kutsumises. Siin on võimalik kasvada nii hingelt, vaimult kui tarkuses.

Seminaris õpetavad lisaks kohalikele õppejõududele ka külalisõppejõud välismaalt, kelle loengud tõlgitakse eesti ja vene keelde. Meie õppejõud on väga pühendunud, professionaalsed ja teenivad ise kogudustes. Siin valitseb hea ja sõbralik õhkkond. Tudengid on eri konfessioonidest ja erinevas vanuses – siin on võimalik tutvuda kristlastega teistest rahvustest ja kogudustest ning leida sõpru kogu eluks.

- Seminari õppekava sisaldab üldaineid, valikaineid ja diplomitöö või -projekti tegemist.
- Õpe toimub neljal päeval kuus kolmapäevast laupäevani 9.00–17.45.
- Oleme väga paindlikud ja arvestame tudengite olukordadega, nt kui keegi ei saa mingil põhjusel õppesessioonile kohale tulla, siis on tal loengutest võimalik osa võtta ka Zoomi teel. Kanname veebis üle kõiki loenguid.

Sisseastumiseks täida meie kodulehel avaldus ja saada vajalikud dokumendid: keskkooli lõputunnistus, passi koopia ja dokumendifoto.

Avaldusi võtame vastu 15. augustini.

Rohkem infot leiad seminari kodulehelt **www.emkts.ee**. Soovi korral helista meile telefonil 6688467 või saada meil: seminar@emkts.ee Või – miks mitte – tule kontorisse kohale ja vestleme! Vastame hea meelega sinu küsimustele.

OOTAME SIND!

ALEKSEI MÜLLER

Foto: erakogu

Ma sündisin tavalises nõukogude perekonnas: mu isa oli insener, ema muusikaõpetaja. Kodus me ei rääkinud Jumalast. Esimest korda kuulsin Jumala kohta vanaema käest. Kui talle suvevaheajal külla läksin, hakkasin koos temaga kirikus käima. Mulle meeldis seal olla, kuulata jutlusi ja laulda. Mind ümbritsesid sõbralikud inimesed.

Kord tuli kirikus peale teenistust minu juurde üks usklik naine ja küsis, millal ma Jumala poole pöördun. Ma häbenesin ja ütlesin, et minu jaoks on veel liiga vara. Aga see küsimus pani mind mõtlema ja palvetama terve aasta vältel. Palusin Issandat, et Ta ilmutaks ennast mulle ja aitaks mul Teda tundma õppida. Ja ühel päeval, kui ma palvetasin, vastas Jumal mulle asjaolude kaudu nii selgelt, et mul ei olnud kahtlustki, et Ta mind kuulis, et Ta armastab ja ootab mind.

See 1995. aasta jääb igaveseks mu mällu. Olin 16-aastane, kui astusin teadliku sammu Issanda poole. Kogu koguduse ees ütlesin Issandale meeleparanduspalves, et armastan Teda ja tahan oma elu Temale pühendada. Sellest hetkest alates märkasid mõned mu sõbrad kohe, et olen muutunud. Ma muutusin tagasihoidlikumaks ja veetsin vähem aega mõttetus seltskonnas. Mu südames oli rõõm ja rahu, et olin leidnud elu mõtte ja suhte Jumalaga. Leidsin kohe oma koha ka kirikus: osalesin noorte- ja lasteteenistuses, samuti tahtsin väljendada oma armastust Jumala vastu muusika ja laulmisega. Nüüd teenin ma pastorina Narva-Jõesuu EKB koguduses Taassünd. Mu Jeesuse järgimises on olnud tõusud ja mõõnad, kuid olen selgelt mõistnud Päästja armastust ja halastust. Ma ei ole kordagi kahetsenud, et usaldasin oma elu Heale Karjasele, kes juhib mind läbi elu igavikku.

Metodisti seminarist sain ma teada kahelt oma sõbralt, Dmitri Andrejevilt ja Milan Nemetsilt, kes lõpetasid selle paar aastat tagasi. Nad soovitasid tungivalt ka minul need õpingud ette võtta. Mõlemad on koguduse pastorid, kes ühendasid oma õpingud töö ja teenimisega. Nende eeskuju inspireeris mind. Otsustasin astuda seminari, sest tundsin vajadust teoloogilise hariduse järele. Oma teenistuse käigus puutun üha sagedamini kokku haritud inimestega, kes ootavad usuküsimustes objektiivseid argumente. Lisaks sellele vajab ka kirik haritud ja koolitatud vaimulikke.

ANDRA LAUM

Tahan teiega jagada enda kogemust ja mõtteid oma õpingutest ja koolielust. Ma lõpetasin seminari 2022. aasta suvel ja võin julgelt öelda, et need kolm aastat olid ühed viljakamad ja huvitavamad mu elus. Oli palju uusi väljakutseid, uusi tuttavaid, täiesti uus keskkond. Teadmiste omandamine, kogu õppeprotsess oli väga intensiivne ja aeganõudev, aga samas kõik, mida õppisin, oli põnev ja sõna „distsipliin" sai hoopis uue tähenduse, et püsida graafikus ja mitte maha jääda ... Võibolla tajusin seda aega nii erilisena ka seepärast, et kontrast minu eelneva eluga oli väga suur, kuna viimastest õpingutest oli möödas juba mitukümmend aastat ja mul puudus õppimise harjumus. Lisaks olin veel üsna noor kristlane. Nii et kooliaega ma enam ei mäletanud ja ka Piiblit tundsin väga vähe.

Kuid need aastad on mind pöördumatult muutnud. Ma ei teadnud seni oma potentsiaali: mida ja kui palju olen suuteline omandama, milliseid väljakutseid suudan ületada. Nii tuleb meelde, kuidas juba esimesel poolaastal tuli kodutööks valida kahe erineva ülesande vahel: kas esineda raadio- või telesaates või kirjutada palvemõtisklus Päevasõnale. Need olid minu jaoks kohutavad, tundsin, et mind paisatakse kohe hooga avalikkuse ette. Olin väga tundlik tähelepanu suhtes ja mind valdas tohutu kartus – kuidas ma hakkama saan? Kui ma ei tee ülesandeid ära, mis siis saab? Aga Jumala abi ja julgustusega ning õpingukaaslaste toetusel suutsin ma ennast ületada.

Võin öelda täiesti kindlalt, et julguse seista rahvahulga ees ja kõneleda, nii nagu ma seda praegu teen, olen saanud tänu seminarile. Ma olen omandanud kogemuse, mida tähendab julgustav õpikeskkond, kus arvestatakse just minu nõrkade külgedega, mis saavad toetatud, ja minu tugevate külgedega, mida aidatakse esile tuua. Ise ennast hinnates olen olnud teadlik oma paljudest nõrkadest külgedest, ja kui küsida, mis on mu tugevad küljed, siis ühtki tugevat külge ei pruugi üldse meeldegi tulla. Aga seminariõpingute jooksul me kasvame Jumala tundmises, kasvame inimestena, nii et oleme valmis teenima teisi enda ümber. Me õpime mitte ainult teadmiste kaudu, vaid ka läbi eeskuju ja vaimuliku toetuse. Me ei taju ise oma vaimulikku kasvu, kuid ma mõistan, nagu paljud on mõistnud enne mind, et mida rohkem õpid, seda enam näed, kui palju on veel avastamata, lugemata, analüüsimata.

Kuid mitte see pole kõige olulisem, kui mahukalt ma olen suutnud teadmisi omandada, vaid see, kuidas kasvab võimekus taluda erinevaid raskusi, tulla läbi keerulistest eluolukordadest ja olla tolerantne kaasinimeste erinevuste suhtes, säilitades rahu, mis tuleb Jeesuselt Kristuselt ja mida maailm ei suuda pakkuda. Suured muutused algasid maailmas meie õpingute ajal aastal 2020. Covidi väljakutse pani meid igaüht isiklikult kõvasti proovile ja viimase kursuse ajal algas sõda Ukrainas. Muutused ja erinevad arengud meie ümber jätkuvad tohutu kiirusega. See, mis toimub, esitab meile kristlastena järjest enam uusi väljakutseid. Olen Jumalalt küsinud, mida mina saan teha? Kuidas püsida Jumalas ja mitte kaotada lootust maailma suhtes?

Esiteks on üheks väljakutseks, millele olen mõelnud, see, et ma ei lahustaks Jumala Sõna, tehes seda vastuvõetavamaks ja pehmemaks. Teiseks on oluline, et ma, vastupidi, ei kapseldu ega muutuks kinniseks inimeste suhtes, kes on meist nii palju erinevama mõtteviisiga. Palju lihtsam oleks suhelda ainult kristlastega ja sulgeda ennast maailma probleemide eest. Need on äärmused, kuhu ei tahaks kalduda, tasakaalu säilitamine on väljakutse – jääda Jumala ligiollu ja samas olla olemas nende inimeste jaoks, kes vajavad toetust, et kannaksime Jumala armu sinna, kus inimesed on kahjustada saanud, katkised, lõhestunud. Aga uhkus, viha, kättemaksuhimu, vihkamine … kas mul on võimekust näha seda, et inimene, kes tundub mulle pahatahtlik, ka temal on puudu just Jumala armust? See on väljakutse. Jeesus ütles: „Armastage oma vaenlasi ja palvetage nende eest, kes teid taga kiusavad …" (Mt 5:44). Kui Jumal on mind pimedusest üles leidnud ja olnud üliküllusliku armuline minu suhtes, miks mitte olla siis armuline ja halastav ka oma ligimesele?

Nii võib öelda, et meie elu on kogu aeg täis väljakutseid. Ja sellises maailmas, nendes olukordades, kus oleme täna, on kristlased esmakordselt. Ma alustasin oma usuteed nelipühi kirikus ja see on mu kodukoguduseks siiani. Kuid nüüdseks on mu mõtteis piirid avardunud. Õppides metodisti kiriku teoloogilises seminaris ja teenides oma kogudusega täna kaunis ajaloolises hoones, oleme üle konfessioonide piiridest – kõik Jumala rahvas koos, vaatamata koguduste teenimisviiside erinevustele. Ülemaailmne Kristuse ihu – see on võimas, et me kuulume Jumala lastena kõik ühisesse perre! Püha Vaim on üks meie kõikide ühiseks kasuks ja meis on potentsiaal muuta maailma. Jumal on meile kõigile mõistmise, tarkuse ja teadmiste allikas, me saame paluda mõistvat meelt ja avatud südameid, et teaksime Tema plaani meie igaühe elu jaoks.

ANTON KARHANIN

Minu usule tulek on tõeline Jumala ime, sest mu vanemad olid ateistid. Minu isa pilt Jumalast oli negatiivne, kuna tema ema, kes oli õigeusklik kristlane, karistas teda lapsena palju.

Mu isa pidas oluliseks tervist ja huvitus mitmesugusest kirjandusest, kus soovitati erinevaid okultistlikke praktikaid. Kodus kogesime sageli mitmesuguseid paranormaalseid nähtusi. Ema pidas usku Jumalasse kultuuripärandiks, sest tema isa oli kommunist. Kuna olin lapsepõlves tegelenud pikka aega muusikaga, viisid mu otsingud mind peagi rokkmuusika kuulamiseni. Siis hakkasin ka ise punkrokki ja muid stiile mängima.

17-aastaselt hakkasin mõtisklema elu mõtte üle ja seda otsima. 1989. aastal kuulsin esimest korda ühe uuestisündinud kristlase tunnistust. See mõjutas minu saatust, sest rääkisin sellest tunnistusest meie esimesel kohtamisel oma tulevasele naisele. Ma ei teadnud siis, et ta oli varem öelnud, et ei abiellu ateistiga. 1990. aasta suvel koges mu tulevane naine rokkooperi „Jesus Christ Superstar" kaudu Jumala puudutust, meeleparandust ja uuestisündi. Sama aasta sügisel ristiti mind õigeusu kirikus. Detsembris 1990 abiellusime. Meie esimene abieluaasta oli väga raske, kuid me ei andnud alla.

1992. aastal kolisime Eestisse. See oli raske aeg: pooled minu sõpradest olid narkomaanid, pooled gangsterid. Lõpuks kolisime 1993. aastal Kohtla-Järvele, mis päästis meie pere. Mu naine pühendas lõpuks oma elu Jumalale. 1993. aasta sügisel haigestus raskelt mu ema. Arstid ei andnud talle mingit võimalust paranemiseks, kuid ema sai uuesti jalule. Samal aastal rajati Kohtla-Järvel Jumala Sõna kogudus. 1994. aasta alguses kutsus üks naine, kes aitas emal haigusest taastuda, meid kirikusse, et pastor Vladimir Sednev saaks õnnistada meie poega. Pastori jutluse ajal kõneles Jumal minuga ja noomis mind mu pattude pärast. Ma mõistsin, et Jumal teab kogu mu elu. Ja ma elasin tol ajal topeltelu. Ma ei tahtnud, et mu naine saaks minu elu teisest poolest teada Jumalalt, kellega ta oli hakanud suhtlema. Tegin otsuse parandada meelt ja loobuda kõigist pattudest. Mõned kuud hiljem olin Narvas evangeelsel koosolekul ja lugesin meeleparanduspalve. Seejärel mõtisklesin selle üle veel mõnda aega ja 1995. aasta veebruaris pühendasin oma elu Jeesusele Kristusele, võttes vastu veeristimise usus Issandasse Jeesusesse. Sellest hetkest alates ei ole ma Jumala armu läbi enam kunagi Jumalast eemale langenud. Kirikus olin seotud mitme teenimisvaldkonnaga, milleks oli jumalateenistus, laste- ja noorsootöö, vangla- ja rehabilitatsiooniteenistus, teatriteenistus, pastoraalne teenistus.

2012. aastal ordineeriti mind Eesti Täisevangeelse Kiriku Kohtla-Järve Jumala Sõna koguduse pastoriks. Maikuus 2023 otsustasin koguduse kasvu tõttu hakata täiskohaga pastoriks. Kuna mõistsin vajadust laiendada oma silmaringi ja vajadust seminariõppe järele, otsustasin kohe seminari astuda. Usun, et tulevikus avaneb võimalus ka magistrikraadi omandamiseks.

Fotod: erakogu

PIIBE PIIRMA

Ma olin umbes 16-aastane, kui Jumal mind kõnetas. See sündis üsnagi kärarikkal noorteteenistusel metodisti kirikus, misjärel kutsuti meid kõiki ühte kodugruppi palveosadusele.

See oli midagi, mida ma polnud ennem kogenud: inimesed palvetasid keeltes, laulsid ja ülistasid. Käisin seal edaspidi igapäevaselt, tihti hiliste tundideni välja. Kui kodus küsiti, millega ma tegelen, vastasin vaid napisõnaliselt (kui üldse), et mul ei ole soovi sellest täpsemalt kõneleda. Minu usklikud vanemad olid tegelikult minu pärast mures ja hirmul – see kõik oli nende arvates liiga intensiivne.

Üsna pea hakkasin ka öösiti kodust ära olema. Siis tegi isa väga kindla otsuse: meie tütar tuleb õigele teele juhtida. Ühel laupäevahommikul, kui asutasin end taas palvegruppi minema, võttis isa mul käest ja ütles, et seekord sõidame hoopis koos perega maale. Muidugi olin trotsi täis ja leidsin, et mu vanemad ei mõista minu suurt usku Jumalasse. Kuid isa oli siiski oma käsus kindel ja nii ma nuttes maale sõitsingi. Sinna jõudes laskusime voodiservale põlvili ja palvetasime koos. Isa ütles, et Jumal kuuleb mind ka ilma kärarikka palvegrupita, Ta on minu jaoks personaalselt olemas igal hetkel ja kõikjal. Alles nüüd mõistsin ma usu tõelist tähendust! Olen tagantjärele väga tänulik oma isa eest, kes avas mu silmad ja aitas seda mõista.

Jumal on olnud minuga igas olukorras, au olgu Jumalale! Nüüdseks olen Jumala laps olnud juba 35 aastat ja pean alati meeles: Jeesus suri just minu eest ja ma võin Tema poole palvetada igal ajal ja ükskõik kus. Tema soov ei ole oma lastega suhelda ainult suurtel kärarikastel koosolekutel, vaid Ta hindab samamoodi või veelgi rohkem isiklikku osadust – vaikset mõtisklust ja isiklikku palvet.

Eesti Metodisti Kiriku Teoloogiline Seminar oli kaua minu mõtteis. Juba Kunstiakadeemia lõpetamise järel 2015. aastal mõtlesin, et sooviksin väga kunagi seminaris õppida. Aga Jumal kutsus ja ootas mind koguni kaheksa aastat! Ikka tuli midagi vahele ja tundsin, et ma pole selleks veel valmis. Nüüd olen oma õpinguteed alustanud ning väga rõõmus ja rahul kõigega, mida seminar mulle pakub. Mitte üksnes süvitsi minev piibliõpe, vaid võimas vaimne ja usuline areng – need oleksid märksõnad, mille ma oma õpingute kohta praegu välja tooksin.

Minu lemmiksalm Piiblist kõlab nii: „Sinu tahtmist, mu Jumal, teen ma hea meelega ja sinu Seadus on mu südames." (Ps 40:9)

30

EESTI METODISTI KIRIKU
TEOLOOGILINE SEMINAR

Konverents „Püha Vaimu roll koguduse kasvus ja arengus“

KAIRE LOTAMÕIS
EMKTS akadeemiline assistent

12.–13. aprillil 2024 toimus Tallinnas teist korda EMK ja EMK Teoloogilise Seminari koostöös juhtimisalane koguduse kasvu konverents. Konverentsist võttis osa pea 70 inimest eri konfessioonidest.

Peakõnelejaks oli dr Bud Simon, kes on 20 aastat veetnud Amazonase põhjaosas misjonärina ja koguduste rajajana, samuti juhtinud palvemeeskondi juhtide teenimisel, sealhulgas ka Asbury ärkamise ajal möödunud aastal. Lisaks Bud Simonile võttis veebiülekande kaudu sõna dr Phil Meadow, kes juhatas 2020. aastal EMK Teoloogilises Seminaris koguduse kasvu konverentsi ja paneeldiskussiooni Eesti koguduste rajajatega.

Bud Simon käsitles kahe päeva jooksul väga praktiliselt ning tasakaalustatult erinevaid ja vajalikke teemasid. Ta tõi näiteid nii Piiblist kui ka enda kogemustest erinevates kirikutes ja maades. Iga teema puhul andis ta konverentsist osalejatele praktilisi ülesandeid, et analüüsida, kinnistada ja proovida kohe järele, kuidas neid teadmisi kasutada. Sessioonide kaupa käsitleti järgmisi teemasid:

- Kuidas kasvada Püha Vaimu tunnetuses ja isiklikus palveelus;
- Kasv väikegruppides läbi Püha Vaimu töö;
- Kasv läbi Püha Vaimu väljavalamise – Asbury ärkamise lood ning Püha Vaimu võimas töö;
- Kasv läbi „kuulamise“ – inimesed, kultuur ja Püha Vaimu juhtiv hääl.

Esimese päeva lõpetas palveteenistus „Kohtudes eluandva Vaimuga“, kus teenisid kaasa Aldersgate'i palvemeeskond ja ülistustiim. Konverentsi teise päeva lõpus toimus paneeldiskussioon Eesti koguduste rajajatega. Seal jagasid oma kogemusi Jakob Remmel (3D), Jonatan Lige (Tallinna kogukonnad), Vitali Baranov (EMK), Kristiina Seppel (EELK), Kristel Elmi (EKNK), Hele-Maria Kangro (EEKBKL) ja Pavel Zajakin (EELK). Kõik nad on olnud Eestis koguduste rajamise algatajad või meeskonnaliikmed ja sellega seoses tegelenud erinevates Eesti piirkondades väljakutsete, rõõmude ja muredega, mida nad said siin kuulajatega jagada.

Konverentsi lõpetas läkitav sessioon „Kasv Jumala auks“, kus teenis kaasa Aldersgate'i palvemeeskond ja ülistustiim.

Teise kursuse tudengi Philip Kharchenko konverentsimuljed

Konverentsil „Püha Vaimu roll koguduse kasvus ja arengus“ oli palju häid mõtteid ja ideid, mis aitavad meil vaadata oma suhet Jumalaga teistest vaatenurkadest. Üks mõte, mis mulle meeldis, oli: „Jumal tahab muuta minu lugu“. See on otseselt seotud palvega või täpsemalt palve kui viisiga, kuidas astuda vastu patule ja selle tagajärgedele nagu häbi, hirm ja viha. Jah, patul on tagajärjed ja tihtipeale inimene näeb ja tunneb neid ning on olukorras, kus ta jääb kaotajaks. Kui me jääme nende tunnetega üksi, külastavad meid mõtted nagu *ma olen vääritu; Jumal ei tee minus midagi; kahtlen, kas Jumal vabastab mind mu pattudest ja häbist.* Kuid tõde on see, et Jumal tahab meile sel raskel eluhetkel vastu tulla ja meie lugu muuta. Ta tahab võtta meie tunded ja anda oma Vaimu kerguse. See annab meile lootust. Palve kaudu, kus me anname oma häbi, hirmu ja viha üle Jumalale, toob Tema inimesele au, jõudu ja õiglust.

Fotod: Robert Tšerenkov

Endel Rang

17.03.1924 Tallinn – 11.02.2001 Tapa

Tapa kirikus musitseerimas

Endel Rang sündis ja kasvas üles Tallinnas Pelgulinnas. Ta õppis Tallinna Pelgulinna algkoolis ja Tallinna Kaubanduskeskkoolis. 1941. aastal liitus Endel 17-aastaselt vabatahtlikuna Saksa sõjaväega ning sõdis Teises maailmasõjas sakslaste poolel. Pärast sõda ta arreteeriti ja saadeti vangilaagrisse Magadani oblastisse Kolõmale, kust ta vabanes ja naases kodumaale aastal 1956.

Endel oli kõigest 22-aastane, kui ta vangistati. Maha jäid esimene abikaasa ja 1945 sündinud tütar Elle. Elu ilusaimast ajast pidi ta tervelt 10 aastat veetma uskumatult rasketes tingimustes külmal Kolõmal. Sellel keerulisel ajal toimus Endli elus paar väga olulist muutust. Abikaasa, kes jäi väikese lapsega teadmatusse, lahutas abielu vangist, kes viibis 10 000 km kaugusel ja kelle kohta keegi ei teadnud, kas ta sealt kunagi tagasi tuleb. Aga Kolõmal sündis tema jaoks ka elumuutev otsus, mida ta pidas kuni surmani: „Jumal, kui Sa lased mul veel kodumaale tagasi minna, siis luban, et teenin Sind kogu oma elu!“

Peale kodumaale naasmist liitus Endel Eesti Metodisti Kirikuga. Varsti tutvus ta tulevase abikaasa Õiega, kellega ta abiellus 1958. aastal. Esimene abieluaasta möödus eestlaste juures Kasahstanis, siis elati lühikest aega Tallinnas. Kuna noorel abielupaaril ei olnud oma kodu, siis võeti vastu pakkumine minna elama Alaverre, kus sai kasutada väikest tühjaksjäänud maja. Alaveres töötas Endel lukksepana ja sovhoosi laohoidjana. Hiljem kolis pere 3-toalisse korterisse Alavere alevis.

Alates 1973. aasta märtsikuust teenis Endel Rang pastorina metodisti kogudust Tapal. Selles ametis oli ta surmani. Kuni pensionile jäämiseni oli ta samal ajal ametis ka Tapa MEKis (mehhaniseeritud ehituskolonn) laohoidjana.

Perre sündisid lapsed Joel, Eenok, Hermas, Mirje ja Toomas.

ENDLI MEENUTUSED LAPSEPÕLVEST JA NOORUSAASTAIST

Salvestatud saatesarja „Kirik Eestimaal“ raames 1999. Intervjueeris Enn Auksmann

Fotod: perekonna arhiiv

Kasvasin usklikus kodus, kus oli palve, vaimulikud laulud ja piiblilugemine. See kõik oli iseenesestmõistetav. Elasime Tallinnas Pelgulinnas. Eriti eredalt on meeles jõuludega seotud mälestused. Pelgulinna puuhoovis müüdi igal aastal jõulukuuski. Kuigi olin poisike, lubati siiski minul jõulukuusk välja valida. Emal olid jõuluehted valmis pandud. Küünalde ja säraküünalde süütamine on eredalt meeles ja kõik see jättis unustamatud mälestused lapsepõlve jõuludest. Isa oli pillikoori juht ja kodus oli alati palju muusikat. Õppisime vennaga juba maast madalast pille mängima. Mängisime tsitrit, kitarri, mandoliini ja laulsime, tundes ise sellest suurt rõõmu.

Hiljem tuli aeg, mis tumestas lapsepõlve siira usu Jumalasse. Mul ei ole kunagi olnud küsimust sellest, kas Jumal on olemas või mitte, kuid noorusaeg viis mind Jumalast eemale. Lõpetasin Pelgulinna algkooli ja läksin edasi õppima Kaubandus- ja Ärinduse keskkooli. 1941. aastal lõpetasin kolme aastaga nelja-aastase kursuse. Selleks ajaks oli alkohol ja nikotiin juba mürgitanud mu elu. Algas sõda, sõdisin idarindel. Pärast sõda algas jooksiku elu, põgenesin KGB eest. See kõik süvendas eluviisi, mis eemaldas mind usuelust ja Jumalast. Imestan ka ise, et kõigest 17-aastasena vabatahtlikult Saksa sõjaväega liitusin. Aasta jooksul nähtud nõukogude võimu tegevus Eestis jättis traagilise

mälestuse ning ajendas paljusid noori poisse liituma Saksa sõjaväega.

Tänu Jumalale, et tume vahekord Jumalaga ei jäänud siiski kestma. Tuli jõululaupäev 1946. Läksin üksi mööda lumist metsarada Vajangult Tamsalusse. Oli imeilus paksu lumega jõululaupäev. Ja lund muudkui sadas. Siis meenus mulle mu ilus lapsepõlv ja ma kohkusin äkki. Küsisin endalt: missugune on nüüd minu elu?! See oli tõsine sissepoole vaatamise hetk. Kuid mõne kilomeetri kaugusel ootasid joomasõbrad. Küsisin endalt teel olles: kas niisugused on nüüd minu jõulud?! Mäletan, et jõudsin ühe suure kivi juurde ja langesin põlvili lumme. Võtsin mütsi peast ja hüüdsin taeva poole: Jumal, too minu ellu lahendus! Sain kergendust ja sammusin edasi. Kui Tamsalusse jõudsin, siis kordus jälle sama, mis viimasel ajal oli tavaline – purjus jõulud. Just nagu midagi ei oleks teel juhtunud. Kuid siiski ... see palve kivi juures oli kuulda võetud ja see muutis tõepoolest mu elu.

Viis päeva hiljem, 29. detsembril 1946 arreteeriti mind sealsamas Tamsalus. Muidugi ei mõistnud ma esialgu, et see oligi vastus mu palvele seal kivi juures. Pagari tänava õudne kelder ning Tallinna Patarei vangla, kus mind arreteerimise järel hoiti, hiljem sõjatribunal ja sealt edasi Leningradi vangla, Moskva Butõrka vangla, Kuibõševi vangilaager ning lõpuks kauge Kolõma vangilaager – see kõik oli liiga raske ja õudne, et mõista ära Jumala teed minu elus. Alles Kolõma surmalaagris hüüdsin ma Jumalat appi ning siis sündis ime: mulle avanes taevas ja saabus suur rõõm. Rahu tuli südamesse ja see on mind jäänud saatma kogu elu. See juhtus märtsis 1950. Sellest ajast tean, et mu palvet kuuldi juba kivi juures Vajangu ja Tamsalu vahelisel teel. Tean, et mu patud on mulle andestatud.

Vangis tutvusin Harri Haameriga. Ka vangilaagris pidasime jõulupühi. Seal olid jändrikud männid, mida kasutasime jõulupuuna. Pidasime jõuluõhtut koos Harri Haameri ja ühe katoliku mungaga, meiega oli veel üks mees, kes ei osanud öelda, kas ta usub Jumalat või mitte. Olime koos töökojas, kus munk töötas. Harri Haamer luges meile jõuluevangeeliumi. Need jõulud jätsid samuti erakordse mälestuse.

ÕIE RANGI MÄLESTUSED

Endel viibis Kolõma vangilaagris 7 aastat ja pidi veel 3 aastat pärast vabanemist seal viibima, enne kui tal lubati Eestisse tagasi tulla.

Kodus ootasid vanemad. Ema Amalie oli Tallinna Oleviste koguduse liige, isa August vennastekoguduses pillikoori juht. Noorem vend Heino oli noorelt surnud.

Endel oli vangilaagris kohtunud mitmete usklike kaasvangidega, kellega nad said üksteisele toeks olla. Tagasi Eestis, põles Endel soovist Jumala Sõna ja usku ka teistega jagada. Tol ajal käis väga palju noori metodisti koguduses Mere puiesteel, seal me kohtusime. Inimesed kogunesid tol ajal ka kodudes. Jagati Jumala Sõna ja lauldi, palvetati. Endli vanemad elasid Heina tänaval. Sama maja keldrikorrusel peeti ühes korteris palveõhtuid. See oli alati rahvast täis. Püha Vaim oli ligi.

Endli juhatusel käisime noortega palju mööda Eestit ringi, nädalalõppudel sõitsime maakohtadesse või väiksematesse linnadese. Alati olid meil pillid kaasas. Endel mängis kitarri ja õpetas mind tsitrit mängima. Laulsime ja mängisime koos palju aastaid.

Me külastasime haigeid, käisime isegi pidalitõbiste juures. Tunnistasime oma usku, laulsime ja palvetasime haigete eest. 1950. aastatel ei olnud nõukogude võimule sugugi meeltmööda kogunemised ja väljasõidud, kus kuulutati Jumalat ja kus osales palju noori. Aeg-ajalt tekkisid probleemid ja Endel sai vanematelt vendadelt noomida. Aga ta süda põles ja ta ei saanud teisiti.

Abiellusime 19. juulil 1958, kuid meil ei olnud elukohta. Nii võtsime vastu kutse ühelt eestlaselt Kasahstanist. Elasime seal ühe aasta, siis oli vaja teha otsus, kas meie esimene laps sünnib Kasahstanis või Eestis. Otsustasime sõita tagasi kodumaale. Joel sündis augustis 1959. Elasime mõnda aega kumbki oma vanemate juures, mina Koplis ja Endel Pelgulinnas. Varsti kolisime Alavere sovhoosi. Maja oli väga viletsas olukorras, kohendasime seda jõudumööda paremaks. Meile sündis veel kaks poega: Eenok märtsis 1961 ja Hermas

Pulmapäev 19.07.1958

novembris 1964. Elasime seal väikeses majas 7 aastat, siis saime kolmetoalise korteri uude majja, kus elasime 5 aastat. Seal sündis märtsis 1969 tütar Mirje.

Metodisti kirikul oli vaja pastoreid Narva, Rakverre ja Tapale, Endel valis Tapa. Asusime märtsis 1973 elama kirikuga sama katuse all olevasse pastori korterisse. Seal sündis märtsis 1976 poeg Toomas. Kõik lapsed käisid Tapal koolis.

Koguduse liikmeid oli algul 31. Algus ei olnud kerge, aga me rõõmustasime selle uue võimaluse üle meie elus. Tänu Jumalale, kogudus hakkas kasvama. Igal suvel olid meil ristimised ja võtsime vastu uusi liikmeid. Endel pidas sidet

vangilaagri sõpradega, kes elasid laiali üle Nõukogude Liidu ja reisis igal aastal Ukrainas, Kasahstanis, Venemaal, Valgevenes. Sõbrad külastasid ka meid.

Kui Eesti jälle vabaks sai ja piirid lahti läksid, siis tekkis meil palju uusi sidemeid lääneriikides. Õieti tekkisid sidemed juba varem, kui Eestist välja saada oli peaaegu võimatu. Meil olid sidemed Rootsi Vagnhäradi kogudusega, kuid nõukogude võim endisele vangile välismaale sõiduks luba ei andnud. Esimene reis sai võimalikuks 1988, kui ajad olid muutumas.

Südamlikud sidemed tekkisid rootslaste, norralaste, ameeriklastega. Need sõprussuhted jäid kestma kogu eluks. Rootsi sõbrad korraldasid Endlile reisi Iisraeli. Ta rõõmustas väga, et sai külastada maad, kus oli kunagi viibinud Jeesus. Koos rootsi sõpradega külastas ta 1994 oma vangilaagri asukohta Kolõmal – nüüd juba vaba mehena. See oli samuti väga suur elamus, sest ta pidas Kolõmad oma vaimulikuks koduks.

Endel pidas Tapal pastoriametit 28 aastat, kuni oma surmani 2001. aastal. Tema kõrval olen näinud, kui keeruline on see amet. Inimesed on muutliku meelega, erinevad, kuid pastor peab olema kõigile heaks eeskujuks. Tihti on olukordi, mil tekivad lahkarvamused. Kuid Jeesus näeb meie sisse ja Tema teab ja annab rahu.

Meie rootsi ja norra sõbrad aitasid väga palju, eriti 1990. aastatel, kui Eestis oli majanduslikult raske. Norra sõprade abiga ja Endli suure tahtejõuga sai Tapa kirik remonditud. Ka sellele oli vastuseisjaid, kuid Endel arvas, et Jumala koda peab olema korras.

2001. aasta jaanuaris kutsuti Endel Rootsi sõpruskogudusse külla. Seal tabas teda ootamatult südameinfarkt. Mõne päeva pärast lubati ta haiglast välja ja ta sõitis koju. 4. veebruaril soovis ta kindlasti osaleda pühapäevasel jumalateenistusel, kuigi tundis ennast veel nõrgana. Ta pidas veel kõne ja õnnistas kogudust. See jäi tema viimaseks õnnistussooviks oma kogudusele, mida ta oli 28 aastat teeninud. Juba järgmisel päeval tervis halvenes, ta viidi haiglasse ja lahkus igavikku 11. veebruaril 2001. Me saime koos olla 42 aastat, mille eest olen Jumalale väga tänulik!

Alaveres Salu talus 30.08.1961

TÜTAR MIRJE MÄLESTUSED

Kui mõtlen oma isale, siis esimesena meenub tema tahtekindlus olla igas olukorras ja igal ajahetkel kristlane, Jeesuse õpetuse järgija. Temas oli tung olla Kristuse tunnistaja.

Isa oli väga hea suhtleja. Ta leidis kergesti võimaluse kõigiga jutu alustamiseks. Meile lastena tundus vahel kohatu, et ta kõigiga juttu ajab ja igat võimalust kasutab, et Kristust kuulutada. Oli nõukogude aeg ja kristlased olid ametlikult ikka väga põlu all. Pean tunnistama, et mul ei olnud lapsena väikelinnas Tapal kerge toime tulla sellega, et kõik meid teadsid ja et elasime kirikuga samas majas. Samas oli kõigile teada, et oleme usklikud inimesed. Üldiselt meid aktsepteeriti ja austati, ka koolis ei olnud survet oktoobrilapseks, pioneeriks või kommunistlikuks nooreks saamiseks.

Isal oli palju sõpru väljaspool Eestit. Tema reisid olid alati suunatud Kristuse kuulutamisele. Ta oli seotud keelatud kirjanduse Eestisse toimetamise ja selle edastamisega ka mujal Nõukogude Liidus. Ma ei tea kahjuks üksikasju, sest olin laps ja selle teemaga kursis ainult väga põgusalt. Tean, et kirjandust toodi sisse, ka meie juures kodus oli Piibleid ja muud kirjandust nii eesti kui vene keeles. Mäletan ühte ukraina meest, kes oli lapsest peale halvatud ja liikus karkude abiga. Ta käis meil Tapal kümneid kordi ja toimetas samuti keelatud kirjandust edasi Ukrainasse ja mujale.

Isa oli Kaubanduskeskkoolis õppinud kirjutusmasinaga kirjutama, sõja

ajal oli ta selgeks õppinud saksa keele. Me olime kusagilt saanud kirjutusmasina ning isa paljundas sellel keelatud kirjandust. Ta tõlkis ka saksa keelest. Mina õppisin keskkoolis samuti masinakirja ja olen aidanud mõnda raamatut paljundada.

Kui mõtlen oma lapsepõlvest ja oma isast, siis meenub see, et ta oli alati väga tegus. Ta korraldas koguduse asju, külastas inimesi, tal oli tohutu kirjavahetus. Ta külastas teisi kogudusi ja kutsus meile külalisi. Kogu aeg toimus midagi. Ta oli selline rahutu loomuga inimene, kes ei saanud paigal püsida. Ta ei osanud puhata. Ta pidi alati aitama, kui keegi vajas abi. Kui me autoga sõitsime ja keegi tee ääres häältetas, siis isa võttis alati kõik autosse ja ajas igaühega juttu.

Meenub minu pulmapäev. Isa soovi kohaselt oli meie pulma kutsutud umbes 100 inimest. Pruudi isana oleks ta võinud istuda rahulikult pulmalauas ja lihtsalt rõõmustada ilusa sündmuse üle. Aga ta ikka korraldas ja vaatas, et kõigil oleks istekoht ja piisavalt süüa.

Kui me Alaveres elasime, siis oli isal külgkorviga mootorratas. Ma olin siis väga väike, aga mäletan, kui vahva oli külgkorvis sõita. Meil olid väikesed valged laste kiivrid peas ja me istusime kahe- või kolmekesi külgkorvis. Varsti pärast Tapale kolimist sai isa sõiduauto Zaporožets. See oli nii pisike, kui võrrelda tänapäeva autodega. Kuid milline rõõm! Ükskord sõitsime Tapalt Võsule randa ja autosse mahtus 11 inimest, osa neist küll lapsed. Autoga külastas isa inimesi maakohtades. Mulle meeldis isaga kaasa sõita. Külastasime tihti ühte vana talukohta, kus elasid kaks õde, Selma ja Salme. Selles talumajas oli muldpõrandaga köök, ühel pool inimeste eluruumid ja teisel pool kööki loomalaut. Seal kogunesid inimesed vaimulikeks koosolekuteks. Jõulude ajal tehti seal imemaitsvaid tanguvorste.

Isa päev algas väga vara, enne kella kuut. See oli tema aeg palvetamiseks ja lugemiseks. Ta palvetas põlvitades. Meid äratas ta koolimineku ajaks, iga päev oli koos isaga hommikupalve. Saksamaalt saadeti meile saksakeelseid Loosungiraamatuid, isa tõlkis seda kogu perele iga päev.

Päevad olid sisustatud koguduse elu korraldamisega, inimeste külastamisega, kiriku remondi korraldamisega. Sellist tegusat elu elas ta kuni surmani.

On raske sõnadesse panna seda, milline eeskuju isa meile oli. Paljud asjad saavad selgeks ja hinnaliseks alles siis, kui oleme sellest ilma jäänud. Aastatega on järjest enam tähtsaks ja armsaks saanud tema eeskuju – olla alati ja igas olukorras Kristuse järgija ja Tema tunnistaja; olla alati tänulik kõige eest, mis meile elus on kingitud; armastada vaenlasi, sest sõpru on kerge armastada; Jumal näeb ja teab kõike, mida me teeme ja mõtleme. Need on põhilised õpetussõnad, mille olen isalt saanud.

Ta armastas tihti korrata: nii palju kui teist sõltub, pidage rahu üksteisega. Sedasama soovin meile kõigile.

Märts 2024,
isa 100. sünniaastapäeval

◯	VASTUS	Fotograaf … Urb	Voorime-hesõiduk	Ida (inglise k)	Riigi Teataja	Toidupood …Market Tallinnas	Uraan	Suurriik	Kirjanduse nimestik
Põlvini ulatuv meeste-kuub									
Vigade õiend raamatus							Noot / Tagurpidi kana		
Hoidis / Nädala 2. päev					Saksa end. jalgrattur / Eesti OV, eesnimega				
◯	Laenuks andma	Ehk	Härja…	Lind	Kuulus füüsik / Luuletaja, eesnimega				
Laulja … Miller								Liiter / Väljasur-nud lind	
Lämmastik / Vello Orumets		Kolmapäev / Kirjanik …. Lindsey		Äärista! / Radoon					
…1000 Market		Putukas / Noot				Kauplus „… ja loo“ Tallinnas id est			
Helilooja abikaasa … Pärt							Hõbe / Hüüatus		
Naatrium			Jõgi Itaalias / Alumiinium					Reede / Siivert	
Eritis / Aar				Endine maadleja / Kirjanik … Dahl					
Umbes		… Pohlak / Kuld				Pere… / Ajal. maa-kond Vana-Egiptuses			
Endine minister / Reede									
Eesti viiuldaja ja laulja							Väga austatud / Vanuse		
Väärisgaas / USA disai-ner Ray …									
Eetika kategooria		Reisiaja-kirjanik …. Karin / Vene „jah“						Ferdinand / Kiiritus-	
Ravim-taim / Aasta									
1000.		Vapustav sündmus / Võtab laenuks			… Vahermägi / Rallisõitja Jüri …				
Laupäev / Pinnamõõt									
Sageli							EMK laagri asukoht / Arseen		
…kaat, amet / Mittetulun-dusühing									
◯	Amper / Tants		Vaaritama / Ilmakaar						Mehitama-ta õhusõi-duk
Turgenevi romaan „… ja pojad“ / Kaunviljad									
Endine ujuja				Riigikogu liige (in. + nimi) / Astang			Standard Instrument Departure / Piip ja …			
Tribuut					Kristjan Ükskülа / Taluhoone		Samm / Endla näitleja			Oral Roberts / Sind (soome k)
Jõgi Belgias				Tänav Tallinnas / Arvestus-punkt		Olav Duun / Enn Auks-mann			United States / Priit Narusk		Hapnik / Raadius
Ühesugu-sed tähed			Tainas / Väävel					Puder (soome k) / Jood				
Alev		Kreeka-keelne Vana Testament									Lämmastik	

Autor ja foto: Toomas Pajusoo

Reinhard Eelija tähtis päev

Ma sündisin kristlikku perre – minu vanemad usuvad Jumalasse. Ise olen veel päris väike, 11-kuune. Minu ema ja isa lasid mind ristida. Tähtis sündmus toimus hiljuti, 21. aprillil. **RISTIMINE** tähendab, et ma olen nüüd osa Jumala perekonnast. Mulle pandi selga imeilus valge särk. Altaril süüdati **RISTIMISKÜÜNAL**, mis tuletab meelde Jeesust kui maailma valgust. Vanemad rääkisid, et see küünal süüdatakse igal aastal ristimispäeval, et tuletada seda tähtsat sündmust meelde.

Mind tuli ristima meie pere tuttav **PASTOR** Joel Tallinnast. Tal oli väikeses anumas vesi, mida ta tilgutas pärast palve lugemist kolm korda minu pea peale. Vesi tilkus mulle silma, aga see ei hirmutanud mind. Siis luges pastor palve ja pani oma käe minu pea peale. **VESI** tähendab pattudest puhtaks pesemist.

Sain endale ka **RISTIVANEMA**, kes palvetab minu eest ning hakkab mulle rääkima Jumalast ja kasvatama minu usku. Seda teevad muidugi ka minu vanemad. Minu ristiema, minu vanemad ja Paide kogudus on minu **RISTIMISE TUNNISTAJAD**, sest nad olid selle sündmuse juures ja võivad kinnitada, et see nii oli. Ristiema Johanna-Margret kinkis mulle ka **KAELARISTI**. See näitab, et ma olen kristlane. Ka minu kogudus tunnistas, et nad toetavad mind ja hoiavad palves Jumala abiga.

Kirja pani REINHARD EELIJA ema Kristina Sepp

KÜSIMUSED

- MIS SUL SELLEST JUTUST MEELDE JÄI? (3 ASJA)
- MIKS LASID VANEMAD REINHARD EELIJA RISTIDA?
- KES RISTIS REINHARD EELIJA?
- KES ON REINHARD EELIJA RISTIMISE TUNNISTAJAD?
- MISSUGUSE KINGITUSE SAI REINHARD EELIJA OMA RISTIEMALT?

Lastenurga koostas Lea Kübar / Fotod: erakogu

***VÄRVI** / RISTIMINE*

Allikas: Twinkl.com

EESTI METODISTI KIRIK

SUVEKONVERENTS
VÄGI VAIMULT

"Te saate väe Pühalt Vaimult, kes tuleb teie üle" Ap 1:8a

8.–11. august 2024 Laagrikeskuses Gideon

www.metodistikirik.ee

EESTI METODISTI KIRIK

SUVEKONVERENTS
VÄGI VAIMULT

Ap 1:8a

Osalustasud	ÖÖBIMINE MAJAS			ÖÖBIMINE TELGIS / AUTOS / VÄLJASPOOL LAAGRIT		
	Registreerimine 1. juuni – 30. juuni	Registreerimine alates 1. juuli	1 päev	Registreerimine 1. juuni – 30. juuni	Registreerimine alates 1. juuli	1 päev
Kuni 4-aastane laps	0€	0€	0€	0€	0€	0€
5-12-aastane / pensionär	60€	75€	25€	45€	55€	17€
Alates 13.-eluaastast	75€	90€	30€	55€	65€	20€
Pastoripere	95€	110€	tavahind	75€	85€	tavahind

Hotelli lisatasu laps/pensionär 3€/ööpäev; täiskasvanu 5€/ööpäev

ISSN 1406-2291